

ROMÂNIA

Dunărea de Jos

263 februarie 2024

consiliul județean galați   dunărea de jos

În ultimii 30 de ani ai vieții, poeta
Nina Cassian a trăit la
New York, iar „proiectul major al
vârstei și vieții” sale a fost scrierea
memoriilor, oglindă a „anilor
furați și dăruiți”, proiect ale
cărui prime două volume,
Memoria ca zestre,
s-a bucurat de un ecou
important în țară și de
numeroase cronici.

revista

DUNĂREA DE JOS

EDITOR: CONSILIUL JUDEȚEAN GALAȚI
PREȘEDINTE: *Costel FOTEA*

CENTRUL CULTURAL DUNĂREA DE JOS
MANAGER: *Vali Viorel SANDU*

REDAȚIA:
Redactor șef: *Florina Zaharia*
Redactori: Alina-Simona Dragomir, Laura Dumitrache,
Eduard Mihalcea, Costel Radu.

Responsabilitatea pentru conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor. Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate. Alte detalii despre activitatea Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați pot fi aflate pe pagina web a instituției (www.ccdj.ro) sau pe pagina de facebook: *Centrul Cultural Dunărea de Jos Galați*. Arhiva parțială a revistei se regăsește pe site-ul instituției. Revista *Dunărea de Jos* este membru APLER (Asociația Publicațiilor Literare și a Editurilor din România).

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Str. Domnească, nr. 61, cod: 800008, tel. 0236418400, fax. 415590,
e-mail: office@ccdj.ro
ISSN: 1583-0225

Revista poate fi procurată de la sediul redacției.
Aceasta poate fi citită integral și gratuit în arhiva sa:
https://www.ccdj.ro/editura_revista.html

Sărbătoarea Unirii Principatelor Române la Galați

Mihai Eminescu. Complexul libristic

George LATEȘ

În viața lui Mihai Eminescu, intens cercetată de biografii acestuia, cărțile au ocupat un rol decisiv, jalonându-i existența și modelându-i firea moștenită de la părinți, ei înșiși știutori de carte și posesori de bibliotecă fabuloasă. Urmându-i firul existenței din cei 39-40 de ani, cât a durat viața lui imprevizibilă, chiar pentru el, ne-a reținut atenția un detaliu, abordat pasager de biografi, dar neexplorat distinct.

Ne-a atras atenția un amănunt, reținut de biografi și probat prin documente: după ce și-a revenit din criza îndelungată, provocată de boală, Eminescu, încă internat în sanatoriul Oter-Döbling de lângă Viena, cere imperios să i se restituie cele două lăzi, singura lui avere mobilă: cea cu manuscrise și cea cu cărți, situate în mintea lui, împuținată de agonia de luni de zile, pe aceeași scală valorică. Conștient, măcar în parte, de ceea ce i s-a întâmplat și de urmările nefaste ale dezastrului iminent, Eminescu se gândește cum ar putea să-și

recupereze cele două minime averi la care ținea mai mult decât la propria-i viață. Dacă lada cu manuscrise, reunite mai apoi în celebrele caiete de la Academia Română și editate prin facsimilare de aceasta prin grija lui Eugen Simion, lucrurile au urmat calea firească a unei valorizări de ținută, despre cea de-a doua lucrurile sunt mai tulburi. Ambele lăzi au fost preluate după internarea în sanatoriul doctorului Șuțu, de apropiați ai poetului. Cea dintâi va ajunge în custodia lui Titu Maiorescu, cel care se va ocupa de editarea operei poetice (11 ediții succesive, cu completări de la una la alta), frunzărind conținutul acesteia, cu rezultatele meritorii, dar și cu erori pe care timpul încă nu le-a corectat.

La puțină vreme după ce Eminescu s-a îmbolnăvit, tatăl și fratele Matei au venit în București, cel dintâi lăsând în grija lui Maiorescu soarta bolnavului incurabil, iar cel de-al doilea revendicând ceasul de aur și cărțile fratelui mai mare. Destinul acestora n-a fost deloc unul fericit (multe purtau adnotări ale poetului), s-au risipit unele, iar altele au intrat în posesia celor care n-au știut ce să facă cu ele. Ultimele exemplare din biblioteca poetului au ars în incendiul din decembrie 1989 de la Biblioteca Centrală Universitară din București, fără să se fi putut recupera vreuna deocamdată.

Dacă tezaurul, aparent haotic, din lada cu manuscrise și-a urmat traiectul fast: Titu Maiorescu duce manuscrisele la Academia Română în 1902, iar acesta le „sistematizează” în caiete, uneori aleatoriu, ulterior sunt cercetate de editori și curioși de diferite facturi, iar într-un final o „ediție națională în 16 volume tip Biblie de altar, le reproduce cu maximum de acribie posibilă, totul încununat prin facsimilarea integrală a caietelor în format print și online (visul de-o viață a lui Constantin Noica), soarta cărților

poetului, unele chiar rarități bibliofile, de care s-a folosit un Moses Gaster când a editat Costumația română; n-a fost una la fel de fericită. De aceea ne propunem să urmărim etapele unei pasiuni bibliofile a poetului, care a luat forma unei bibliopatii, adică a unei pasiuni devoratoare pentru ceea ce era manuscris sau tipăritură românească și chiar străină. Am identificat, urmărind traiectul intelectual al devenirii întru cărturărie a acestuia un adevărat complex intelectual care debutează în copilărie printr-o interdicție bisericească și un refuz paternal, iar ulterior forma unei frustrări în adolescență, devine obsesie sau fixație în perioada maturității și se metamorfozează într-un complex, demn de o investigație psihiatrică în perioada răstimpurilor când mintea i se mai lumina cât de cât.

Diacronia faptelor înregistrate, scriptic sau memorialistic, vine să confirme pasiunea bibliopatului Mihai Eminescu pentru cărți, tipărite sau manuscrise. Tocmai de aceea ne propunem să inventariem întâlnirile lui Eminescu, cu bibliotecile, mai mari sau mai mici, fiecare însă cu un rol determinant în modelarea întru cărturărie și poezie. Întâia întâlnire a fost cu biblioteca bisericească a preotului bătrân care slujea la biserica de lemn, cu clopotniță așijderea, din preajma casei căminarului. Ambele și biserica și clopotnița au fost ridicate de căminar, după ce și-a strămutat rostul și familia din Botoșani în Ipotești.

Mai târziu, în interbelic, lângă acestea, din inițiativa lui Nicolae Iorga, s-a ridicat o biserică din cărămidă cu inserțiuni ceramice pe zidurile exterioare. În vechea biserică de lemn slujea un preot bătrân, ale cărui cărți cultice (ceasloave, liturghii sau de învățătură bisericească) devin accesibile copilului boierașului, ce-și avea casa nu departe de casa preotului. De la acesta,

copilul Mihail a deprins buchiile (alfabetul slavon cu care erau tipărite aceste cărți), amănunt de care se va folosi mai apoi când va cumpăra de la anticarii vremii carte veche și manuscrise din epoca slavonismului cultural. După ce s-a mântuit relicva de carte bisericească, gândul și fapta l-au mânat spre biblioteca tatălui, ferecată într-un dulap ca să nu fie vandalizată de copiii ce se succedau în ritmuri adesea anuale, Rareșa (Raluca sau Ralu în intimitate), fiind de-o prolificitate remarcabilă a adus pe lume 11 copii. O mențiune se cuvine făcută vizavi de întâlnirea copilului Mihai cu mica bibliotecă religioasă a preotului. Singurul biograf care o invocă este Zoe Dumitrescu-Bușulenga, fără a indica vreo sursă documentară. De unde a obținut detaliile întâlnirii copilului cu primele cărți, nu știm, dar ipoteza pare plauzibilă.

La Ipotești, căminarul Gheorghe Eminovici și-a ridicat o casă cu patru odăi, din care una o folosea el ca birou în care își ținea socotelile micii moșii din cotună și împrejurimi. În acea odaie, folosită și ca salon pentru petreceri de familie, la loc de cinste era dulapul cu cărți scrise în vreo trei limbi. Ca și Raluca, fiică de vechi boieri moldoveni, căminarul stăpânea bine limba germană și se descurca binișor în polonă, ruteană, franceză, rusă și idiș. L-a obligat la poliglotism negustoria botoșăneană cu băuturi din care a câștigat cheag ce i-a permis să adauge la zestrea soției și la împrumuturile riscante propriul aport bănesc cu care a cumpărat moșioare de vreo 700 de hectare de care era tare mândru. După ce vinde casa din Botoșani, unde i s-au născut primii copii, inclusiv Mihai, căminarul se mută în casa cea nouă din Ipotești, pe care într-un final o va vinde odată cu moșia din cauza datoriilor prea mari la care apelase ca să-și întrețină odraslele la școală și să facă față necazurilor care-l copleșesc. Casa, pe care unii biografi

o numesc conac avea anexe gospodărești și o atenansă cu mai multe camere în care dormeau copiii, slugile și dascălul de germană, adus special ca să-i învețe pe copii carte nemțească. Cât de des intrau copiii în casa propriu-zisă și mai ales cât acces la cărți le era îngăduit, e greu de precizat, poate că de aceea Mihai va căuta să-și încropească propria bibliotecă încă din perioada școlii cernăuțene sau să devină stăpân absolut peste biblioteci mult mai cuprinzătoare, precum cea a profesorului Aron Pumnu sau, mai târziu, cea a Universității din Iași.

Accesul facil la carte din acestea nu l-a împiedicat de la sporirea zestrei proprii de volume la care ținea ca la un bun de preț. Din puținii bani pe care-i primea de acasă sau din salariul modest de bibliotecar, revizor școlar sau gazetar, întâi la Curierul de Iași, apoi la Timpu rupea lunar câte o sumă bunicică și-și cumpăra titluri noi din librării sau anticariat. La nevoie renunța la unele, gata citite, ca să cumpere altele sau să mănânce. Altfel zis, cartea i-a fost aproape tot timpul, fie în clipe de tihnă intelectuală, fie ca sursă de existență. Frustrările copilăriei și adolescenței par că se răzbună prin această viețuire printre cărți și plăcerea de a le devora conținutul, când timpul îi îngăduia această plăcere nevinovată. Toți cei care l-au cunoscut și au scris mai apoi despre el nu uită de acel detaliu semnificativ al insului cu o carte la sine. Trăind printre mari autori, la un moment dat, prin 1870, visează să-și adune poeziile într-un volum pe care ar fi vrut să-l intituleze Lumină de lună. La acel moment, își considera numele și opera poetică demne de o carte care să stea alături de cele care i-au înseninat zilele și i-au luminat nopțile. Textele selectate și ordonate tematic erau cele publicate anterior sau selectate din caietele sale de travaliu poetic. Le stilizează și numerotează în vederea unei posibile editări, dar, probabil,

își da seama că un astfel de debut editorial ar fi fost sub standardele sale valorice.

Cultura sa poetică, rezultată din contactul cu bibliotecile ipoteștene (ale preotului și ale părintelui) și de cea cernăuțeană a lui Aron Pumnu nu mai era în concordanță cu ceea ce întâlnește deja în reviste și cărți la care a avut acces în capitala imperială.

În fine, biblioteca gimnaziștilor cernăuțeni, al cărui stăpân de drept era Aron Pumnu, deși clandestină conform legilor imperiale, i-a oferit lui Eminescu contactul cu mult din ce s-a scris și publicat până atunci din cultura română, inclusiv un adăpost permanent printre rafturile cu cărți, de altă factură decât avusese parte la Dzierzek sau Blanchin unde l-a lăsat în „cost” căminarul.

După peregrinările prin țară cu trupele de teatru, aflate în turneu, cu somnul pe apucate între decorurile din căruțele cu coviltir sau pe vreo saltea umplută cu paie în casa modestă a vreunui locuitor al târgurilor unde poposeau vremelnici actorii, în casa din stânga intrării din curtea lui Pumnu și-n odaia cu cărțile la care apelau elevii de la „K.K.Ober-Gymnasium”, elevul privatist Mihail Eminescu era în largul său. Știa imediat unde se află fiecare carte, semn că le citise sau frunzărise măcar pe toate, în fine, era stăpân absolut peste o bibliotecă în care se regăsea carte românească, în primul rând, și nemțească, evident în parte adusă de Pumnu din Transilvania natală, altele cumpărate din banii proprii sau primite din diferite surse. Obiceiul era ca elevii, după ce-și finalizau studiile, să doneze acestei biblioteci clandestine cărți de care se puteau despărți. Gimnazistul Eminovici donează și el bibliotecii trei cărți (două în germană: Vermischte Gedichte und Erzählungen a lui Teodor Korner și Mythologie für

Nichtstudierende a lui G.Reinbech, inclusiv un manual, Lectionariu latinu pentru a doua clasă gimnazială după M.Schinnogel, a lui Ioane Moldovanu).

Donația e consemnată manu propria de Eminescu în Consemnciunariul venitului, cheltuielilor și ale avutului Bibliotecii învățăcelor români gimnaziali cernăuțeni, un fel de registru de evidență primară, gândit de Pumnu și denumit ca atare, cu ortografia lui latinizantă. Pe pagina de titlu a acestora bibliotecarul consemnează numărul de ordine, anul și mențiunea „dăruittae bibliotecii gimnaziștilor Români de'n Cernăuți de M.G.Eminovicu”.

Ajunse în custodia Bibliotecii Centrale Universitare din București, acestea au ars în focul pus în timpul evenimentelor din 1989 ca să iasă bine spectacolul „Revoluția română în direct”. Anterior, când Pumnu i-a fost profesor de română și istorie și în perioada când s-a înstăpânit peste cărțile din biblioteca acestuia, instrument de căpătâi i-a fost Lepturariul...dascălului său, un soi de manual și antologie de literatură română, pe care viitorul poet îl va folosi din plin când își definitivează poemul Epigonii, trimis la Convorbiri literare și publicat în numărul din 15 august 1870. Interludiul livresc din biblioteca profesorului Aron Pumnu se sfârșește odată cu moartea acestuia din 12/24 ianuarie 1866. Înainte ca văduva acestuia să-i alunge pe elevii găzduiți în casa acestuia, Eminescu, la solicitarea expresă a lui Ioan Sbiera, cel care l-a suplinit pe perioada bolii, care i-a adus apoi și moartea, redactează în mare grabă prima sa poezie ce va fi apoi publicată în broșura Laecrimioarele învățăcelor gimnaeșiști de'n Cernăuți la mormântul prea iubitului lor profesoriu Amine Pumnu, repausat într-a 12/24 ianuarie 1866, intitulată la mormântul lui Aron Pumnu.

La Cernăuți, Eminescu a avut acces și la biblioteca gimnaziului bine garnisită cu carte și reviste în limba germană, evident, dar despre aceasta mărturiile memorialiștilor sunt prea puține.

După ce profesorul său iubit a fost înhumat, autodidactul de mare anvergură intelectuală nu mai are motiv să rămână în Cernăuți și se întoarce la Ipotești, de unde ia apoi drumul Blajului, „mica Romă”, cu gând să-și dea examenele restante și să obțină o diplomă care să-l liniștească pe căminarul sever cu acest copil năbădăios care nu finalizase cu bine decât întâia clasă gimnazială. Adusesse cu sine revista Familia în care publicase deja primele sale poezii, mizând, poate, și pe faptul că profesorii de acolo vor fi remarcat poeziile sale. N-a fost așa, examenele la care se supune nu-l absolvă de culpa cernăuțeană, așa că ia drumul Bucureștiului, trecând clandestin munții pe la Vama cucului, ajutat de preotul din Rășinari.

După vreo doi ani de viețuire printre actori, tatăl își recuperează fiul rătăcitor și-i promite să-l trimită la Viena pentru a-și continua studiile. Lipsa unei diplome era un impediment în această aventură școlastică, nu însă unul de netrecut. Probabil că năbădăiosul Mihai a promis să rezolve repede problema, numai că la Universitate este acceptat doar ca auditor, adică frecventează cursurile, dar nu are dreptul să dea examene și nici acces la bibliotecă. În consecință, cu banii primiți de acasă, adesea cu întârziere, își cumpără cărțile care-l interesează, iar când rezerva se împuținează, le vinde ca să aibă ce mânca. În camera închiriată își petrece zilele și nopțile citind cu pasiune și scriind. În cei trei ani petrecuți la Viena proiectează marile poeme de mai târziu, un roman, Naturi catilinare și un Dodecameron dramatic, evocator al istoriei Moldovei.

Trăiește înconjurat de cărți, își roagă prietenii să-l ajute cu împrumuturi de carte din biblioteca Universității, astfel zis trăiește febril acest periplu intelectual, continuându-și colaborarea cu revista ieșeană Convorbiri literare. Traiectul său poetic e unul mereu crescător, chiar dacă studiile universitare nu pot fi finalizate.

Junimea îi cere să-și dea doctoratul în filozofie și de aceea îl trimite la Berlin cu gând de încheiere a anilor de formare printr-un doctorat care să-i permită ocuparea unei catedre universitare. N-a fost să fie, nici nu putea cum să se țină de promisiune din moment ce amânase sine die finalizarea studiilor liceale. După cinci ani petrecuți cu maximum de aport intelectual la Viena și Berlin revine în țară, iar junimiștii îi găsesc un post de director al bibliotecii Universității din Iași. Fericirea de a trăi printre cărți, mai multe ca niciodată e însă de scurtă durată, după doar un an de zile trebuind să cedeze locul unui veleitar într-ale științei de carte, Dimitrie Petrino, care-l acuză că și-a însușit cărți și mobilier din inventarul bibliotecii.

Începuse să ordoneze cărțile de acolo, dar nu putuse finaliza sistematizarea acestora pentru că abia îi ajungea timpul să le citească. Ulterior va fi revizor școlar și gazetar, dar un popas într-un rai livresc n-a mai cunoscut, așa că și-a încropit propria bibliotecă pe care a tot mutat-o dintr-o locuință într-alta. Lada cu cărți nu-i era suficientă. Așa că le-ntindea pe masa lui de brad și pe jos într-o aparentă dezordine pe care doar el știa s-o controleze.

Boala și spitalele prin care trece îl marchează definitiv, lipsa cărților însă e mai dureroasă decât suferința fizică.

Pecetea tămăduitoare a sacralui

Octavian MIHALCEA

Ferestre în ziduri (Editura Rafet, Râmnicu Sărat, 2023), carte premiată în cadrul Festivalului Internațional de Creație Literară „Titel Constantinescu”, ne propune anumite încercări de a pătrunde liric într-o simbolică majoră, unde găsim întretăieri de căi și direcționări eterogene, etape incipiente ce-și propun ajungerea către acel nivel superior de adorație a Luminii.

Cuvintelor le este conferită o fluiditate deosebită în poeziile Dorinei Stoica, cu virtuți purificatoare. Transfigurarea solitudinii reprezintă un ideal nu foarte îndepărtat. Natura poetică iese imediat în evidență. Conform autoarei, *Un poet poate fi recunoscut/ după felul cum miroase. El are mirosul unei/ camere bine aerisite în cea mai geroasă/ dimineață de februarie./ Poetul e un căutător de perle îngropate/ într-un ocean de falsitate, ură, nedreptate,/ complot și minciună./ Poetul e vocea Cristalină a Universului pe care/ niciun zgomot nu o poate acoperi!./ E trâmbița Apocalipsei/*

vestind un nou cer;/ un nou pământ;/ mamă!
Vederea clară se conjugă cu impactul visului, situare ce predispune la amplitudini nu de puține ori misterioase. Evadările selenare favorizează permanentizarea unei remarcabile prospețimi interioare, mereu așteptând în lume noi și noi revelații.

Voia lui Dumnezeu este întâmpinată ca o sărbătoare. Împăcarea dintr-un colț de biserică are darul să pulbere toate grijile.

Versurile din carte evidențiază continuitatea firescului, aspectare nedisimulată a cuminenței. Cei trecuți prin *poarta cerului* niciodată nu vor fi uitați, laolaltă cu stelele de sus. Indiferent de circumstanțe, sufletul și iertarea vor rămâne entități inalterabile. Este reiterat caracterul tămăduitor propriu rugăciunilor. Cuvântul și Taina se adâncesc neîncetat.

Semnele divine sunt *corăbii spre Împărăția Cerului*. Parabolele din volumul Dorinei Stoica întăresc mesajul spiritualizat, profund consonant cu datele înconjurătoare ale naturii. Cât despre inerentele suferințe terestre, poezia internalizează numeroase sublimări ale acestora: *Cât de frumos i-ar fi putut înflori viața/ de n-ar fi trebuit să fugă de voi toți,/ acei ce i-ați zdrobit sufletul/ ca pe o boabă de strugure./ Nimeni nu va ști niciodată câtă frumusețe,/ gingășie, durere și resemnare,/ cât protest cuprind aceste poeme/ scrise cu lacrimi ca niște buruieni/ ce au avut norocul să înflorească,/ fără să le semene nimeni*. Ecouri din trecut reamintesc detalii despre condiția noastră trecătoare. „Fugit irreparabile tempus” ivește meditații acute asupra rostului existențial. Simțirea poetei vizează nivelul maximal. Rugăciunile sunt *ferestre în zid*, inimi lirice ascensionale, universuri ale filigranărilor tremurătoare.

Conștientizarea detaliilor luminoase așterne liniștea peste suflete, consubstanțialitatea

icoanei și a poeziei neputând fi pusă la îndoială. Apropierea Cuvântului cheamă focuri purificatoare care au capacitatea de a suspenda trecerea timpului. Atunci când tainele devin atotcuprinzătoare, identități misterioase conduc înspre ideea dematerializării cromatizate. Ziua de duminică posedă incandescență într-o poezie a Dorinei Stoica. Atrage atenția și această ipostaziere eminesciană: *L-am văzut trecând/ pe EL, POETUL...îl știți, EMINUL/ pe care orice român atât de mult/ L-a iubit. Era singur;/ ca Fiul lui Dumnezeu pe Cruce/ și cred, habar nu avea/ de unde vine, încotro se duce.// Mergea încet, puțin aplecat./ Părea să poarte cu el povești/ despre anotimpuri, despre victorii,/ despre înfrângeri./ Trecea, trecea, nu se oprea./ Era ca o boare de vânt./ LUCEAFĂR era*. Nădejdea într-o nouă Schimbare la Față însoțește elanurile sufletului poetic. Grupajul intitulat *Miniaturi* se impune a fi ilustrat prin intermediul următoarei atitudini onirice complexe: *Visam că pot trece prin ziduri/ ca Iisus cel Înviat, că zbor/ cu o aripă lipsă, Icar răstignit*. Poeziile din *Ferestre în ziduri* respiră într-o realitate a spiritului fin, având neîncetat alături pecetea sacralului.

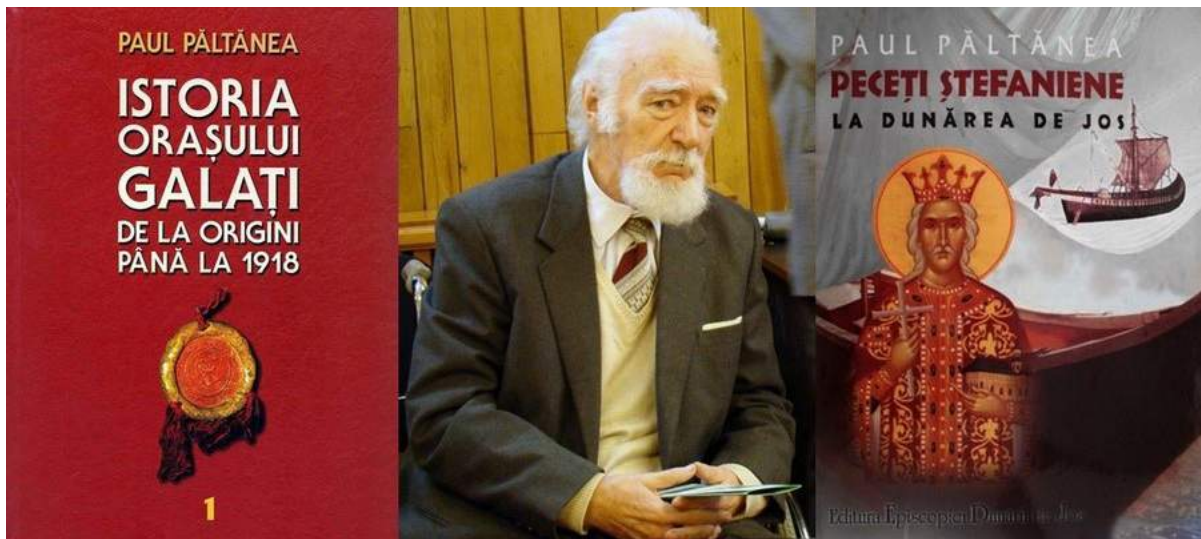
Peceți pământiene la Dunărea de Jos (I)

Centenarul nașterii lui Paul Păltânea

Gheorghe FELEA

Centenarul nașterii Patriarhului istoriografiei gălățene semnifică prilejul manifestării gratitudinii și a prețuirii pentru exemplara personalitate a nemuritorului Paul Păltânea (25 iunie 1924 - 25 ianuarie 2008) și pentru valoroasa sa creație, dedicată orașului de la mila 80 a Dunării. Ilustrul cărturar definea magistral atât de mult râvnita condiție de personalitate, pe care cu binecunoscuta-i modestie, nu se considera demn de a o dobâdi: *O personalitate înseamnă un om care în existența lui a creat, a construit o operă. O operă care nu întotdeauna înseamnă o sumă de lucrări, un fragment de bibliotecă, dacă nu chiar o bibliotecă, cum a fost cazul lui Nicolae Iorga. Uneori o operă poate constitui o singură lucrare. Pe lângă operă, pe lângă lucrarea în sine, a fi o personalitate înseamnă a fi un om cu influență în opinia publică, în domeniul tău de creație, și nici unul din aceste puncte de vedere nu mă cuprind pe mine. De aceea eu nu pot să mă consider decât un simplu om de bibliotecă, de arhivă.*

Cu pietate, precizăm că soroacele de vârstă ale nemuritorilor sunt obligatoriu marcate de strălucirea operei lor. De aceea, la centenarul nașterii Patriarhului istoriografiei gălățene, apreciind modestia și smerenia savantului, se cuvine să remarcăm polivalenta sa personalitate și polimorfismul creației sale. Consonant cu ideea anterioară +IPS Casian, arhiepiscop al Dunării de Jos afirma: *Istoricul, savantul și creștinul dr. Paul Păltănea a vibrat, a cunoscut, a cercetat, a suferit, a plâns și s-a bucurat ca nimeni altul din acest oraș pentru scoaterea la iveală a tot ceea ce nu trebuie nicicând uitat sau ignorat în viața noastră, aici la Gurile Dunării. De acum va sluji „de sus” și va veghea la modul cum vom continua pasiunea sa pentru Orașul Galați. Să ne ajute Dumnezeu să nu „îngropăm” deodată cu trupul său, duhul său și bogăția sa pentru credință, cultură, istorie și poporul român!*

Sunt cărțurari care, atunci când trec în eternitate, nu diminuează prin dispariția lor numai prezentul și viitorul, ci ne lasă și cu un trecut mai sărac. Momentul înveșnicirii Profesorului Paul Păltănea, personalitate marcantă a lumii culturale și științifice locale și naționale dar mai întâi de toate exemplu

de om care, de-a lungul unei vieți cu multe sușuri și coborâșuri, și-a păstrat credința, moralitatea, verticalitatea, este redat de directorul Muzeului Județean de Istorie, Cristi Căldăraru, astfel: *În Sfânta zi de Vineri, 25 ianuarie 2008, la ora 21,30, după câteva suspinuri, și cu două bobițe de lacrimi în ochi, Profesorul Paul Păltănea a plecat să-i întâlnească pe Adamești, Costăchești și Conăchești, pe Kogălniceanu, Negri, Cuza, Alecsandri și Bălcescu. A plecat să stea de vorbă cu miile de răzeși din Moldova lui Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare și Sfânt, Petru Rareș, Vasile Lupu, Cantemir și Mihail Sturdza. A plecat în liniște să-și întâlnească înaintașii, pe Odobescu, Urechia, Pârvan, Giurescu, Gh. I. Brătianu, Iorga, Stahiescu, Tohăneanu.*

Tumultoasa viață și vasta operă a Patriarhului istoriografiei gălățene se regăsesc plener în geniala definire a tribunului Simion Bărnuțiu de către titanul Nicolae Iorga: *„omul unei singure viziuni și a unei singure misiuni”*. Într-adevăr, așa cum însuși Paul Păltănea mărturisea: *„Nu am scris nici pentru glorie, nici pentru funcții și nici pentru bani. Am scris... pentru a-mi face o datorie morală față de acest oraș”*.

Veritabilă ars poetica, ideea este reluată în 2004, în capitolul introductiv al volumului „Peceti Ștefaniene la Dunărea de Jos”: „*Posibilitatea pe care o avem de a oferi, în primul rând gălățenilor, cunoașterea... unor aspecte din lungul șir al strădaniilor domnitorului... sperăm să înmulțească interesul pentru istoria strălucitei domnii, ca și a ținutului de la Dunărea de Jos, până acum prea puțin dezvăluită*”.

Dacă ar trebui să aleg un cuvânt care să definească personalitatea lui Paul Păltânea, aș ezita între noblețe și înțelepciune. Ezitarea încetează dacă acceptăm ideea că, în fond, noblețea omului este o expresie a înțelepciunii lui iar înțelepciunea nu poate fi, la urma urmei, decât bună, tolerantă, împăcată cu lumea din jur și cu ea însăși. Așa l-am perceput pe acest cărturar, autor de studii care reprezintă puncte de reper: un om care a înfruntat bucuriile și nefericirile vieții cu noblețe și înțelepciune.

Întreaga viață și vasta operă a Patriarhului istoriografiei gălățene alcătuiesc o arhitectură a demnității. Domnia sa avea vocația muncii, munca legitimându-i erudiția și competența.. Rigoare de benedictin și omenie nedrămuită.. Credință și articulare armonică a ideilor. Răbdare de tânăr martir (fără jelanii mistuitoare despre injustele persecuții „revoluționare”). Un spirit românesc jovial, un scriitor și un orator, un prieten și un mentor A scris mult, avea teme la dânsului pe care le urmărea cu consecvență, în ritmuri impredictibile. Făcea parte dintr-o familie spirituală pe cale de dispariție: aceea a erudiților patrioți.

Istoria nu l-a răsfățat, dar a avut tăria de a trece melancolic și demn prin încercările ei... Paul Păltânea a adus în studiile sale și poate, în modul lui de a se situa în lumea modernă, curiozitatea și spiritul de

cumpătare a acelor umaniști români, care încercau să descopere lumea și s-o modeleze după categorii morale. Era, pe scurt, un autentic cărturar de viță veche și nobilă, un aristocrat întristat din când în când de tragicomedia vieții, dar nu doborât. Până și suferința capătă la dânsul o notă de bunătate și demnitate. Despovărat de micimea umană, cărturarul se confesează: *Momente de bucurie, dar și de nedrepte năpăstuiiri, au existat și în viața mea, pe care socot că nu este necesar să le evidențiez, cunoașterea lor nemaifiind, astăzi, de folos nimănui. La vremea trăirii lor „am socotit nedreptele năpăstuiiri ca venind de la Dumnezeu, ele constituind avântul întăritor al trecerii mele prin timp.*”

Indubitabil, Paul Păltânea a fost o instituție, o instanță în timpul vieții, iar în eternitate a devenit un brand, o efigie prin **pecetile păltăniene** lăsate ca testimoniu pentru neexploratul (încă!) patrimoniu istoric gălățean. Domnia Sa a sorbit apa tuturor, direct de la izvoare, a parcurs cu mintea atâtea documente încât avea, ea însăși, tăria unui document. Cărțile sale nu sunt doar creștomății de documente comentate, catalogate, ci veritabile enciclopedii, genealogii, iar opera sa se derulează invariabil cronologic și genealogic.

Paul Păltânea a devenit un etalon prin ținuta sa maiestuoasă, impunea prin civilitate ireproșabilă și te copleșea prin comoara minții sale, prin grandoarea operei și vastitatea cunoașterii. Era imposibil să alegi un domeniu, oricât de periferic, din istoria Galașilor/ Dunării de Jos fără să constați că dânsul a trecut pe acolo și a abordat tema în fundamentul ei. Multă vreme, generațiilor de istorici, în succesiunea lor, le va fi refuzată plăcerea de a descoperi domenii virgine ori subiecte insolite, fiind nevoiți să se consoleze cu sporirea sintezei păltăniene.

Cunoașterea aproape exhaustivă a istoriei regiunii Dunării de Jos în cele mai mici detalii, direct din surse primare, i-a îngăduit istoricului să elaboreze lucrări desăvârșite, monografii complexe, cercetări tematice care cochetează cu perfecțiunea. Și acestea nu sunt simple îndreptare, sunt sinteze complexe, uneori disperant de amănunțite, inhibante prin notele de subsol, care îți răpesc bucuria identificării unei posibile completări.

Copilul său de suflet, „Istoria orașului Galați: De la origini până la 1918”, a fost zămislit prin truda a peste treizeci de ani așa cum rezultă din propria-i mărturisire: *La obligația morală de a scrie „istoria” orașului Galați, în care viețuiesc de la vârsta de doi ani, am început să mă gândesc prin 1946-1947. Eram student, în ultimii ani, la Facultatea de Istorie a Universității din București. Cu toată puțina experiență pe care o aveam, mi-am putut da seama că nici Cartea Județului Covurlui scrisă de Moise Pacu, în 1891, și nici lucrarea profesorului Gheorghe N. Munteanu-Bârlad, Galații, tipărită în 1927, pline de informații, unele utile și astăzi, nu explicau, printr-o logică istorică, formarea și etapele de dezvoltare istorică ale orașului. Le lipsea lumea ce fusese altădată, tănuțită însă de hrisoavele și zapisele ce începusem să le descifrez la Biblioteca Academiei Române. Îmi găsisem și un model, de care, fără îndoială, începătorul de atunci avea nevoie: voluminoasa monografie a orașului Ploiești alcătuită, în 1937, de Mihai Sevastos*

Lucrarea se dorea expresia gratitudinii față de comunitatea care îl adoptase, ca mulțumire pentru stăruința profesorilor care contribuiseră la educația sa și, nu în ultimul rând, să își plătească datoria de suflet „față de fie iertată Maica mea care, crescându-mă singură, mi-a dăruit mie viața

ei, eu neputându-i oferi decât începutul unei îndelungi osteneli”.

Așa cum susține preotul Eugen Drăgoi, *lucrarea este normativă pentru oricine dorește să cunoască istoria și viața acestei părți de țară.* Cu toate acestea, însuși autorul recunoaște că: *Ar mai fi putut scrie, fără îndoială, încă multe, multe pagini, căci mai sunt nespuse de multe surse arhivistice inedite, ca și știri risipite prin cărți și reviste, pe care, din diverse motive, nu le-am putut cerceta. Rânduirea lor rămâne pe seama istoricilor gălățeni din noile generații...*

Și Paul Păltânea continuă: *Regretăm că zăbovind, poate, prea mult în lectura documentelor, am neglijat căutarea bătrânilor gălățeni cunoscători, desigur, ai unei bogate anecdotici locale, care ar fi colorat și însuflețit paginile acestei cărți. Când le-am simțit nevoia, se topiseră, împreună cu comorile lor de amintiri, „ca ceara-n arșița de soare” – cum spune Lucian Blaga. Încheind, rugăm pe cititor să fie îngăduitor cu greșelile ce le va afla: „A greși este omenește”. În pofida energiei inepuizabile și a consecvenței nestrămutate, «patriarhul» nu a reușit să elaboreze și istoria Galațiului de după anul 1918*

La acest aspect face referire și Paul Păltânea: *Orașul meu, Galați, nu-mi este dator câtuși de puțin. Obligat i-am rămas eu, întrucât nu mi-am îndeplinit dorința de a-i scrie întreaga lui istorie. Regret această neîmplinire, dar împrejurările neprielnice au risipit dorința mea, care cred că va fi înfăptuită de cei care îmi urmează.*

Totuși, dacă „Istoriei orașului Galați” îi lipsește ceva, atunci se poate menționa că nu există o bibliografie, un extrem de util instrument de lucru care să selecteze și ordoneze ceea ce profesorul Păltânea a parcurs în documentarea

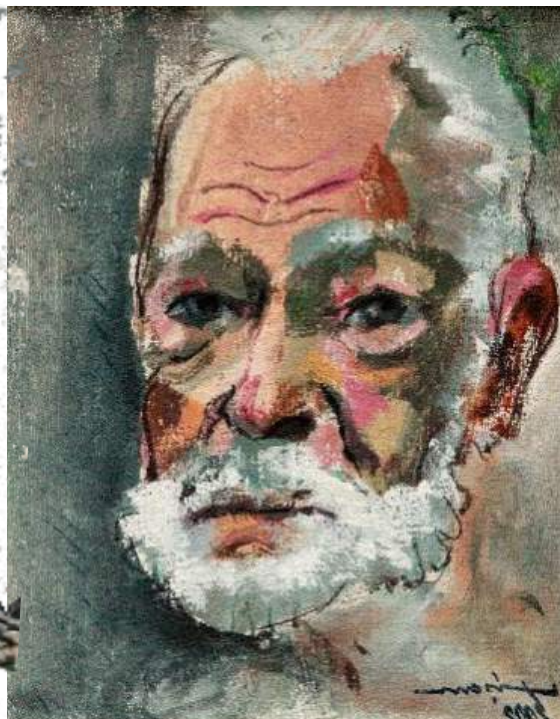
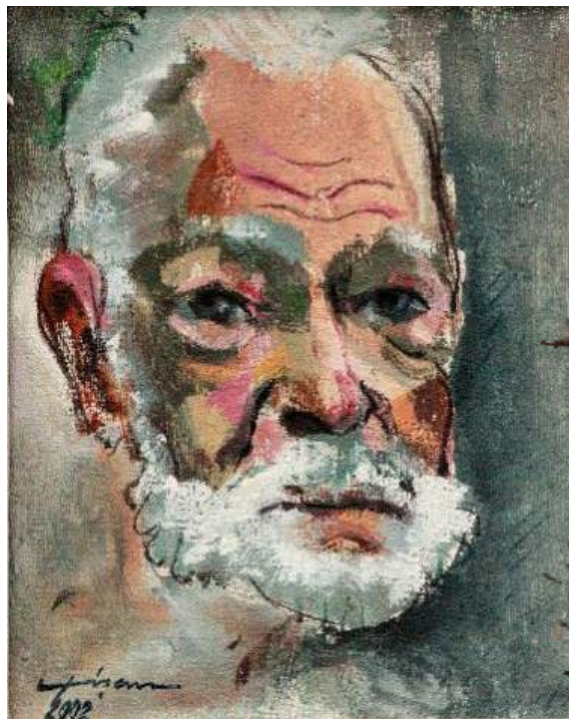
lucrării. Deși, vasta literatură de specialitate referitoare la trecutul orașului Galați este indicată în cele 3.077 de trimiteri din subsolul primului volum, la care se adaugă, în tomul al doilea alte 2.313 note

O nouă ediție a *Istoriei orașului Galați de la origini și până astăzi*, trebuie să includă și o cât mai vastă bibliografie, omagiu pentru un istoric atât de devotat bibliologiei. De altfel, Paul Păltânea făcuse din bibliotecă o biserică personală, considera cartea drept o icoană aducătoare de mari bucurii sufletești și transformase cercetarea istoriei într-un veritabil cult.

Considerăm că prezentarea opiniei acad. Alexandru Zub, distins prieten și părtaș la nemeritate persecuții, reprezintă modul ideal de prezentare a **pecetilor păltăniene** de la Dunărea de Jos: *În persoana profesorului Paul Păltânea istoriografia a pierdut un reprezentant de elită, unul care s-a identificat, de-a lungul unei jumătăți de secol, cu domeniul său predilect. El a fost un istoric erudit și pasionat, care a știut să se pună mereu în slujba adevărului, fie acesta*

legat de istoria locală, de istoria națională sau de istorie în ansamblu, domeniu vast și de necuprins, la care un cercetător autentic nu se poate raporta decât cu umilință și modestie. Suferințele îndurate în timpul reclusiunii silnice, ca și persecuțiile de mai târziu, viagere, au făcut din Paul Păltânea un reper memorabil, căci a știut să le întegreze în propria-i devenire spirituală”.

Închei cu speranța că solicitarea imperativă a lui Iorga pentru recuperarea operei Poetului-nepereche: „*orice cuvânt din Eminescu trebuie retipărit*” se va împlini și în ceea ce privește **pecetile păltăniene**. O oportunitate poate fi chiar anul centenarului nașterii sale când ar putea începe editarea „Integrala operei păltăniene”. Asumarea succesiunii sale impune depășirea etapei „Opere alese” prin inițierea „Operele complete”. Este un imperativ și o nobile misiune în preluarea succesiunii Patriarhului istoriografiei gălățene, acel bătrân înalt, cu barbă albă, pălărie și baston, parcă având domiciliul stabil în sala de lectură a Bibliotecii „V. A. Urechia“!

Lacrimi și bucurii

Ghiță NAZARE

Recent, am primit de la fosta mea colegă de gimnaziu și de liceu, Viorica Teodora Aciocârlănoaiei (fostă Cobzaru), profesoară de limba și literatura română, un emoționant jurnal memorialistic despre anii copilăriei, ai școlii de la Buciumeni, ai liceului „Calistrat Hogaș”-Tecuci, despre profesorii și elevii de atunci, despre părinți și viața de familie, bucuriile și durerile de soție, de mamă și de bunică etc.

Viorica-Teodora se consideră o norocoasă. Deși născută „după cel mai secetos și cumplit an”, în anul 1947, venea pe lume „după o ploaie torențială, într-o zi de primăvară însorită, fermecătoare, splendidă, înmiresmată de parfumul florilor de liliac, lalele și lăcrămioare”. Născută într-o familie modestă, în care mama „Munca pentru a căpăta o mână de mălai, să ducă acasă la copii” (emoționantă mărturisire!), iar bărbatul, tata, „pleca să prășească la vreo 10 kilometri, unde avea o bucată de pământ aproape de Siret”, Viorica-Teodora

revista *dunărea de jos*

și-a urmat destinul, și-a onorat calitatea de elevă, oferindu-le părinților multe prilejuri de „încântare și satisfacție”.

În primele peste 100 de pagini ale cărții, Teodora, așa cum i-a plăcut întotdeauna să i se spună, descrie scene dulce-amare, zguduitoare din existența părinților și bunicilor ei (vezi episoadele: „O întâmplare neobișnuită”, „Lăutăria”, „Viața de muzicant”, „Zavragii”, „Mama”, „Construirea casei”, „Rușii”, „Banda lui Coroi”, „Seceta”, „Ologirea” etc.). Emoționante sunt amintirile Teodorei despre viața la grădinița din sat: „În grădiniță nu se afla aproape nimic. Era dotată cu o ladă de lemne destul de mărișoară în care se aflau fel de fel de corpuri geometrice din lemn colorate în roșu, galben, albastru și verde. Stând jos, construiam cu aceste corpuri geometrice diferite clădiri: case, castele, porți, biserici, fântâni și ce ne mai trecea prin minte...Nu desenam, nu învățam să scriem, că nu aveam nici caiete, nici creioane, nici culori. Ni se părea că-i sărbătoare când primeam de la educatoare o foaie de caiet pe care era desenat un măr, o pară, două cireșe cu frunză, o floare iar noi perforam cu acul conturul desenului. Ne învăța destul de rar câte un cântecel sau câte o poezie”. (p.126). Ce vremuri!

Întâmplările din anii copilăriei se contopesc cu amintirile din școala primară și gimnazială, transmise cu har de povestitoare până astăzi. La sfârșitul clasei I, își amintește Teodora, învățătorul meu a strigat: „Premiul I i se acordă elevei Cobzaru Viorica și m-a invitat pe scenă. Am urcat treptele împiedicându-mă de emoții. Mi-a așezat coronița pe cap și ce credeți că mi-a pus în mâini?...Câteva cărți colorate cu povești și poezii și un batic minunat legat cu o fundiță albă” și mi-a urat „să fiu la fel de sânguincioasă și ascultătoare în toți anii de

școală ce urmează!” (p.132).

Autoarea volumului autobiografic își amintește cu aleasă recunoștință de doamna Aurica, Aurica Armencea, „modelul de învățătoare adevărată cu o dăruire totală”, care avea „un chip frumos, cu o față strălucitoare...cu ochii blânzi ca de porumbiță care parcă împrăștia o lumină ce-ți mângâia întreaga făptură...care și-a îndeplinit cu sfințenie datoria de formare a unor pui de om. Se apleca asupra fiecărui copil cu dragoste și răbdare conducându-i mâna pentru scrierea corectă a literelor”. (p.163). Amintirile Teodorei rețin și doi iluștri profesori pe care i-am avut și eu și despre care am scris în romanul autobiografic „De la cerneala de boz la calculator” (Editura „Eikon”, București, 2020), Nicolae Donciu, profesor de limba și literatura română, și Octavian Armencea, profesor de istorie. Profesorul Donciu avea „o voce caldă și melodică”, ne „citea lecturile expresiv trezindu-ne emoții puternice”, „ne îndruma pașii spre bibliotecă”. (p.166 și urm.), profesorul devenind model în profesie pentru întreaga carieră a profesoarei de limba și literatura română Teodora Acioacărlănoaiei.

Celălalt profesor, Octavian Armencea, care preda istoria și geografia, „a fost pentru mine un *zeu* din muntele Olimp”. Profesorul Armencea era un tip distins, întotdeauna „cu o față luminoasă”, având o ținută „impecabil de curată, ordonată și elegantă”, predarea noilor cunoștințe „era ca un spectacol”, iar domnul profesor „era actorul care hipnotiza spectatorii” (elevii). La profesorul Armencea „nu exista lecție pe care să nu o împodobească printr-o lectură suplimentară sau să nu folosească harta... Era atât de talentat și de convingător când ne vorbea despre marile bătălii pentru apărarea pământului strămoșesc încât pacă îl vedeam în fruntea oștirii”. (p.172). „La geografie,

domnul Armencea scria pe jumătate de tablă schema lecției, iar pe cealaltă jumătate de tablă desena harta folosind cretă colorată de nu mă înduram să șterg tabla în recreație”. (p.174).

Alte povestiri, alte amintiri, alte întâmplări se regăsesc în cartea Teodorei: admiterea la liceu, internatul, găzduirea la doamna Ionescu, despre profesori, despre colegi, despre viața de oraș etc. „Am avut parte de profesori de elită, dar și exigenți că trebuia să înveți la toate materiile. „Liceul nu este obligatoriu”, ni se spunea adesea. În toți anii de liceu-prestigiousul „Calistrat Hogaș”-nu am lipsit de la școală nici o zi și nu am fost niciodată corigentă.” (p.197).

Ultima parte a cărții este dedicată vieții de familie: „Romanticii-căsătoria mea”, „Copiii” – „Om, floare, pasăre, izvor, cuvânt și tot ce-i mai frumos sub soare înseamnă copiii mei. Iubesc la nebunie copiii de când eram eu copil. De când mă știu, atrag copiii ca un magnet pentru că-i ador cu toată ființa mea. Pe pământ nimic nu-i mai frumos ca un copil. Copiii sunt florile pământului.” (p.210). Emoționante sunt și episoadele „Când tata a plecat la ceruri...” și „Adormirea mamei mele”. În mod firesc, cartea se încheie cu un *Album foto*: părinții, surorile, soțul-profesor, Victor, apreciat scriitor, copiii (Rozinca și Petronius, personajul principal din cartea *Pedro Negrescu-Vasile Petronius Aciocârlănoaiei-a fost fiul meu*, Editura *CHARMIDES*, Bistrița-Năsăud, 2022), socrii, colegele de cancelarie, grupuri de elevi etc.

Lacrimi și bucurii este o carte de aduceri aminte pentru cei din trecut și de puterea exemplului pentru cei de astăzi, mai ales pentru profesori și elevi. Amintiri despre locuri și oameni din vremea în care, conform legendei, la poala pădurii

Buciumeni supravegheau buciumașii lui Ștefan cel Mare și Sfânt manevrele oștirilor turcești cuceritoare, iar Viezure, unul dintre credincioșii aceluiași domnitor, era împrumutat în zonă și dădea numele satului Vizurești, despre Hânțeștiul cunoscut lumii prin parașutista Smaranda Brăescu, despre podgoriile de pe dealul Tecucelului-Sec, unde a trăit, a scris și a iubit scriitoarea Natalia Negru.

Felicitări autoarei, mulțumiri editurii și succes la lectură cititorilor!

*Viorica Teodora Aciocârlănoaiei, *Lacrimi și bucurii*, Editura *MIRADOR*, Arad, 2022

Revista Istorică Română

Radu MOȚOC

Această revistă a fost o publicație trimestrială, care a apărut între anii 1931 și 1947, sub egida *Institutului de Istorie Națională*.

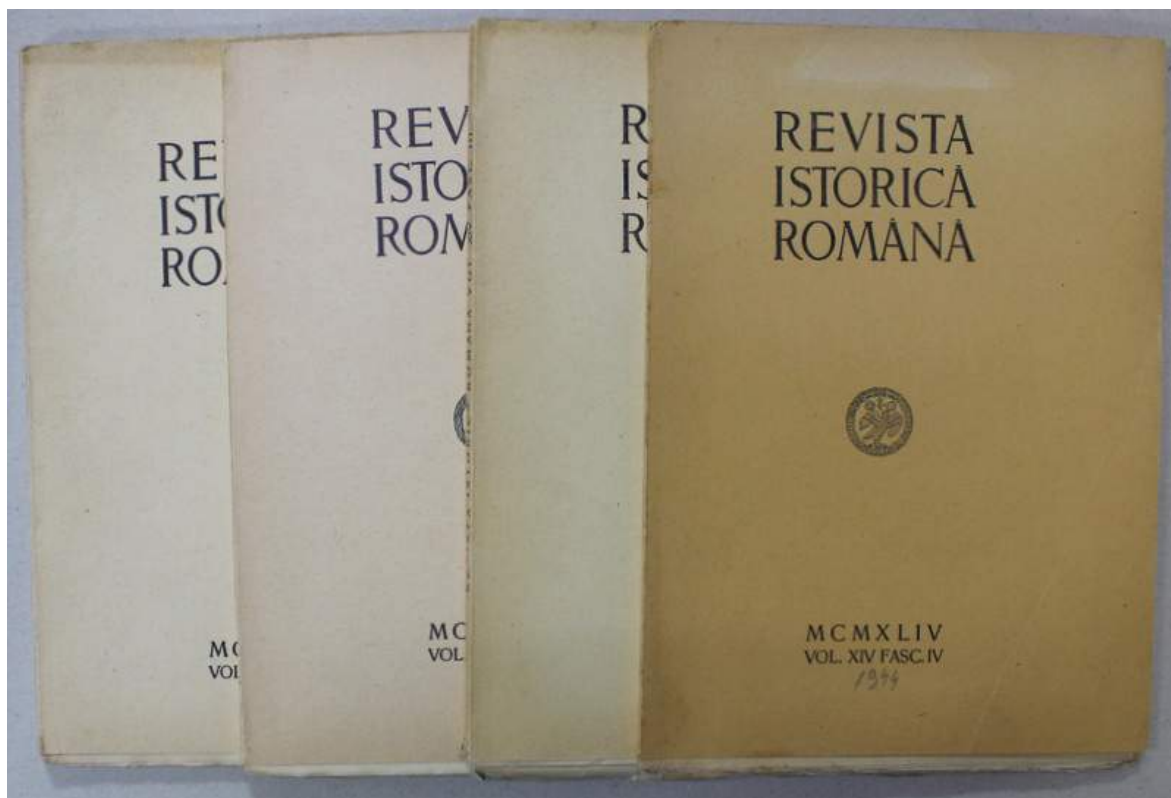
A fost condusă de un comitet de direcție, constând din fondatorii:

- Gheorghe Brătianu (1898-1953), profesor la Universitatea din Iași.
  - Nicolae Cartojan (1883-1944), profesor la Universitatea din București.
  - Scarlat Lambrino (1891-1964), profesor suplinitor la Universitatea din București.
  - Petre P. Panaitescu (1900-1967), conferențiar la Universitatea din București.
  - Constantin C. Giurescu (1901-1972), profesor la Universitatea din București.
  - Alexandru Rosetti (1895-1990), conferențiar la Universitatea din București.
  - George Matei Cantacuzino (1899-1960), arhitect diplomat al Statului Francez.
- După anul 1940, direcția revistei a fost preluată de C.C. Giurescu.

Revista istorică română a fost organul mișcării istoriografice cunoscută drept Școala nouă, care a apărut ca o reacție la generația veche, condusă în special de N. Iorga. Reprezentanții școlii noi criticau școala veche din punct de vedere metodologic și doreau necesitatea tratării aspectelor sociale, economice și culturale în studiul istoriei ¹.

În primul an de la apariție, anul 1931, este publicat un **CUVÂNT ÎNAINTE**, care prezintă publicului cititor intențiile acestei reviste, din care vom prezenta pasajele semnificative: „*Institutul de Istorie Națională* de pe lângă Universitatea din București a hotărât publicarea unei reviste de istorie românească. Ea se impune atât pentru progresul cercetărilor științifice, cât și pentru o informare temeinică și completă a profesorilor de istorie, a studenților și a

1 Wikipedia, *Revista istorică română*, pag. 1

celor ce se interesează de acest domeniu”. Congresul profesorilor de istorie, ținut la Sibiu în data de 5 și 6 iunie 1929, a votat în unanimitate dorința apariției unei reviste de informație și de critică. Revista își propune să se ocupe de trecutul neamului românesc. Cercetările se vor întinde asupra unui teritoriu care depășește cu mult limitele pământului locuit azi de poporul românesc. Se vor lua în considerare toate aspectele vieții poporului nostru: istoria politică, viața socială și economică, literatura, arta, religia, viața populară. Din această analiză trebuie să reiasă ceea ce este specific românesc.

Reconstruirea trecutului românesc a fost și este încă terenul a nenumărate contraverses și lupte pornite adesea din interese politice.

Revista Istorică Română va da o mare extindere recenziilor critice, supunând unei cercetări amănunțite cărțile și articolele

cu privire la istoria noastră. Va avea o rubrică în care se vor semnala metodic cărțile și articole de revistă mai însemnate privitoare la istoria României. Se vor publica articole și dări de seamă în limbile: română, franceză, italiană, engleză și germană. Articolele în limba română vor fi însoțite de un rezumat în una din aceste patru limbi străine”².

Numărul **volumului XIV, fascicola I, din anul 1944** cuprinde 10 articole din care semnalăm câteva:

- Cele mai vechi traduceri românești de cărți religioase. Considerații asupra datării și localizării lor. Al. Rosetti.
- Un document inedit din timpurile lui Ștefan cel Mare. Șt. Ciobanu
- Spada din fier din Domneștii Noi - Vaslui. O. Mărculescu

² *Revista Istorică Română*, din anul 1931

- Știri noi din vremea lui Veniamin Costache. N.I. Șerbănescu.

Vom aborda articolul legat de cele mai vechi traduceri românești a cărților religioase. Articolul își pune o întrebare interesantă: „De ce primele traduceri românești de cărți religioase au fost efectuate în Maramureș și în nordul Ardealului vecin, în prima jumătate a secolului al XVI-lea, sub influența Reformei lui Luther?”

Manuscrisele celor mai vechi traduceri românești de cărți religioase nu au fost datate și nu conțin nicio indicație asupra localității unde ele au fost scrise. Datarea și localizarea se poate face numai prin criterii de ordine lingvistică.

În *Principatele române* din secolul al XVI-lea, atmosfera nu era prielnică traducerii de cărți religioase³.

„Domnul” găsită la Cugir, din 1885.

Din volumul XIV, fascicula II, din anul 1944 am selectat un articol intitulat: 3 *Revista Istorică Română*, vol. XIV, fasc. I din 1944, pag. 1, 4

CENTRUL DE ICONARI DIN COMUNA LAZ (ALBA), redactată de Ioan M. Neda, din care prezentăm câteva pasaje mai semnificative: „Pictura pe sticlă a fost foarte dezvoltată în tot cuprinsul Transilvaniei. Grupuri de iconari împânzeau, începând cu secolul al XVII și al XVIII-lea, dar mai ales în secolul al XIX-lea, tot teritoriul românesc de peste munți. *Acest meșteșug l-au avut numai românii*, formând unul dintre cele mai frumoase capitole ale artei populare religioase. Cu toate că a fost foarte dezvoltat, astăzi acest meșteșug nu se mai practică, iar icoanele pe sticlă se întâlnesc din ce în ce mai rar, fie în biserici, fie în casele oamenilor”.

Ca centre cunoscute până acum de iconografi, sunt: Nicula, Șcheii Brașovului, Galați (de lângă Făgăraș), Arpașul de Sus, Scarei, Ludișor, Drăguș, Sibiușel, Alba-Iulia, Sebeș, Făgăraș, Cârțișoara, Lancrăm, Laz etc. Acești iconari erau numiți de lume și *măgărari*, pentru că transportau aceste icoane în desagă pe măgari și străbăteau toate colțurile Transilvaniei, ajungând până în Bucovina, Maramureș, Basarabia, Moldova și Țara Românească.

Comuna Laz este un centru important de pictură pe sticlă în partea de Sud-Vest a Transilvaniei. Aici a fost găsită o icoană cu indicarea precisă a locului de proveniență. Această icoană înfățișează pe *Maica Domnului*, străjuită în partea de sus de Arhanghelii Mihail și Gavril. La mijloc în dreapta este crucifixul, iar în partea de jos, tot în dreapta, este zugrăvit chivotul bisericii din sat. Interesant este faptul pe această icoană este o inscripție în chirilică: *Pavel zugrav din Laz, 1885*. Acest *Pavel* este Pavel Zamfir, unul dintre mulții iconari ai comunei. Icoană găsită de autorul articolului la Cugir, la un sătean, a donat-o la Secția de

stampe din Academia Română”⁷⁴.

În volumul revistei nr. XIV, fascicula III - 1944, la rubrica *Cronica*, este menționată Comemorarea de la Blaj, a 250 de ani de la nașterea Episcopului Inochente Micu-Clain. În ziua de 15 mai 1943, a avut loc această comemorare în prezența Episcopului Traian Valeriu Frențiu al Mitropoliei de Alba-Iulia și Făgărașului, asistat de Episcopul Ioan Bălan al Lugojului. *Institutul de Istorie Națională din București* a participat cu o delegație condusă de prof. C.C. Giurescu. Din delegație au făcut parte și 15 studenți ai Universității din București.

Zenovie Pâclișanu a rostit cuvântarea festivă, iar prof. C.C. Giurescu a exprimat omagiul Episcopului martir și a celor 40.000 de români adunați pe Câmpia Libertății în 1848.

Revista Istorică Română a oferit cititorilor din perioada interbelică, articole deosebit de interesante și trebuie remarcată și bogata ilustrație oferită la fiecare subiect tratat.

4 *Revista Istorică Română*, Vol. XIV, fascicula II, pag. 224-226

ART reading CITY

Pe-o scamă de lemn

Virgil Nistru Țigănuș

Ed. Muzeului de Istorie Galați 2023

Ostenit de primejdii, Te-am căutat,
cu șoaptele ploilor m-ai îmbrățișat

Și-am pornit pe-o mare nemaivăzută
cărarea pe valuri părea pierdută

Acum Te-aștept să mă chemi cu un semn
Eu de-o viață plutesc pe-o scamă de lemn...

Să nu faceți copii pe timpul nopții!

Ion MANEA

Iris și Bărbatul cu Traistă intrară cu ceva rețineri, dar și curioși, ce fel de adăpost are ciudatul ăsta?, în peștera lui Terente Stelaru.

- O să dormiți în patul meu, eu am la îndemână o rogojină, o s-o folosesc într-un cotlon, le spuse el.

Nu protestară. Ce spunea sfântul nu trebuia contestat.

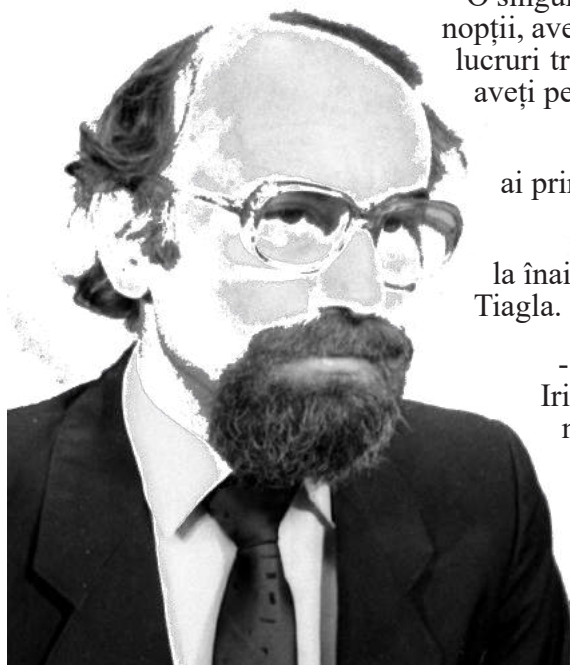
- O singură rugămintă am la voi, să nu faceți copii pe timpul nopții, aveți timp pe ziuă, când eu umblu după lăcuste și alte lucruri trebuincioase, reveni el. Apropo, dacă vă e foame, aveți pe masă o strachină cu greieri.

- Nici nu știi cum ne cheamă! exclamă Iris. Și ne-ai primit atât de bine...

- Nici nu e important! veni răspunsul. Vă știu de la înaintarea armatei mele civile spre nenorociții ăia din Tiagla.

- Totuși, reveni înaripata, să ne prezentăm, eu sunt Iris, iar el e Bărbatul cu Traista Până la Pământ, alt nume n-are. Venim din alte lumi, aveam de făcut ceva pe aici, eu la Riabla, dumnealui la Tiagla, dar ne-am îndrăgostit și am dezertat, de aceea ne ascundem și ți-am cerut ajutorul.

Terente nu se arătă deloc impresionat de vorbele femeii, zâmbi la gândul năstrușnic că va încerca în noapte să vadă unde-și va ține ea

aripile în somn, și grăi:

- Pe mine mă știți, sunt Terente Stelaru, orfan și fost lider al societății civile înarmate din Riabla.

După o tăcere, adăugă:

- Cine se culcă ultimul să stingă opaițul! Și să nu trageți părți în peștera mea! Asta e a doua mea poruncă, altele nu mai am.

La lumina tremurândă a micii lămpi, riaglezul se înfășură în rogojina veche găsită la marginea pădurii din deal și adormi imediat, înainte de a apuca să spioneze aripile femeii.

*

Ciuperca albă cu picățele albastre dispuse aleatoriu fusese în acest răstimp deasupra peșterii și urmărise tot ce se întâmpla.

- Eu aș ciufuli-o puțin pe această creatură cu aripi de argint! exclamă din senin Extraterestra.

- Ești cumva geloasă? o șicană Extraterestrul.

- De ce aș fi?

- Pentru că se culcă cu Trăistosu... Sunt ca doi porumbei în cuib, nu te uiți la ei?

- Sunt cu ochii pe monitoare, mormăi ea. Dar nu-mi plac deloc creaturile astea două...

- Lasă-i în pace! Nici nu știu ei ce-i așteaptă! Au defectat și șefii lor cei mari sunt pe urmele lor.

- Dar nu e treaba noastră! exclamă Extraterestra, bucuroasă să audă așa o veste... *

Un foșnet ciudat îl trezi pe Terente, târziu în noapte, spre primii zori, cam pe la ora la care, dacă ar fi avut prin preajmă, ar

fi cântat pentru ultima dată cocoșii. Aruncă o privire iscoditoare de sub rogojina sa găsită la marginea pădurii din deal și văzu, la lumina primului licăr care tocmai se strecura de afară, ceva de-a dreptul și de-a dreptul de necrezut.

Cu gesturi încete, Iris își lepădă cele două aripi, scoțându-le din omoplați precum ai extrage oasele mari din crapul plutind în saramură. Le așeză ușurel pe pat și atunci Terente Stelaru văzu că în locul lor crescuse pe spate, oare cum?, de unde?, un fel de tub albastru, asemănător celor de oxigen, dar care putea fi foarte bine și un reactor, un motor, un pulverizator. Îi șopti bărbatului de lângă ea:

- Haide, e vremea!

Acesta se ridică imediat și își atârână traista de umăr.

- Sunt gata! zise el.

- Dă-mi mâna stângă!

Trăistosu o prinse de dreapta ei.

În acel moment, se auzi un tunet, o flacără uriașă izbucni din tubul femeii și, la lumina orbitoare produsă de explozie, Stelaru văzu cum cei doi țâșnesc pur și simplu spre afară și dispar prin peretele peșterii, fără să lase nicio gaură, niciun semn, nicio urmă.

Terente sări din rogojina sa direct spre găleata cu apă și bău o cană fără să răsufle.

- Ai mai văzut așa ceva, sfinte vecine Andrei? șopti în timp ce devora primele lăcuste ale zilei.

- Ia uită-te în patul lor! I se păru că aude dinspre lăcașul sfântului vecin.

Le văzu și se apropie agale de ele. Aripile femeii zburătoare erau acolo, albe, încă păstrând ceva din căldura lui Iris.

- Mulțumesc, Doamne, pentru darul

acesta! strigă spre înalțuri.

*

Celor doi extraterestri care dormeau duși nu le veneau să creadă. Iris și Bărbatul cu Traista Până la Pământ erau unul lângă altul, în picioare, în fața patului lor cosmic. Din tubul din spatele femeii ieșea un fuior de fum roșiatic, subțire.

- Sunteți arestați! spuse Iris.

Bărbatul cu Traistă făcu doi pași spre pat și le prinse amândurora cătușe. Click-ul metalic se auzi straniu în ciupercă.

- Nava voastră e rechiziționată! decretă Iris.

- Cerem un avocat! glăsuie Extraterestra.

- O pizza de Tiagla nu vrei? o luă peste picior Extraterestrul. Fii calmă, o să lămurim noi lucrurile!

- Dacă vreți să faceți pipi, să spuneți!

- Vrem! ziseră într-un singur glas.

Trăistosu le deschise cătușele și cei doi porniră rapid spre baie. Iris râse cu poftă când văzu în toată splendoarea lor pijamalele lor albe cu buline albastre dispuse aleatoriu.

- Și acum ce facem cu ei? întrebă bărbatul.

- Nu știu. Așa am primit ordinul, așa am făcut. Luăm ciuperca, o fixăm undeva între cele două cetăți și așteptăm noi porunci.

Din baie, se auzi un țârâit prelung. Nu se știe al cui fusese.

Pe acest fundal sonor, femeia întrebă ademenitor:

- N-ar fi momentul să mai gândim și noi cu capetele noastre? DE ce să așteptăm mereu porunci de la Centru?

- Nu primi nici un răspuns.

*

John Iulian Toporr fusese dat pe linie moartă.

Țanțos și fălos pe timpul glorios al schimbului de lovituri între cele două cetăți, situat în centrul atenției tuturor, chemat adesea de feblețea lui Elena, fie în cabinetul ei, fie la telefon, comandant suprem al tuturor acțiunilor pornite din baza de la Pădurea Zveletele, părăsit de toți acum, când nici măcar doamna sa nu-i mai acorda mare atenție, meteoapicultorul Toporr suferea cumplit. Nu-i mai ardea de nimic, nu mai dormea, nu mai mânca. Vedea bine că societatea nu-l mai agrea, dar la o astfel de întorsătură a lucrurilor nu s-ar fi așteptat nici în ruptul capului.

Cel ce dăduse mobilizarea fusese Ion Ionescu. După discursul misterios de pe Faleză, de la pupitrul acela uriaș care a fost de îndată demolat, tatăl Elenei umpluse orașul cu afișe, flaiere, fluturași, în care cerea cetățenilor să înapoieze arcurile cu săgeți primite de la „parșivul acela” de Bunăvreme. „Am intrat în Noua Eră!”, scria vrăjitorul, care știa că oamenii nu prea mai avea săgeți, căci, fie le trăsese în fluturii lui Agamemnon, fie, dacă mai rămăsese, le sloboziseră în ciori, transformându-le și pe acelea în baloane colorate, dar arcuri aveau toți, doar câteva să fi fost înstrăinate, pierdute sau abandonate cine știe pe unde.

Lumea a reacționat prompt și pozitiv la îndemnul lui Ion Ionescu, „este Vrajitorul nostru drag, înțelept și curajos, nu-l putem refuza!”, astfel încât, în scurt timp, din oraș porniră spre Zveltele fluxuri tot mai consistente de tiaglezi, în mașini, pe biciclete sau pe trotinete, fiecare cu arcul lui, gata să îl arunce în ograda lui John Iulian Toporr.

- Ia-l. nemernicule, că tu ne-ai învățat la rele!

Mulțumit de reacția societății pentru care lucra, Ion Ionescu a declarat în barul de la Turnul de Televiziune:

- Să și le bage în fund!

Spre seară, el însuși a chemat un taxi la vila sa și a pornit spre Zveltele, ținând arma în poale, pe bancheta din spate.

- Așteaptă-mă! zise el șoferului la sosire. S-a apropiat de gardul ghimpat, și-a luat avânt și a aruncat arcul în curtea bazei militare.

- Primește-l, Iuliane, și pe acesta!

- Eu l-am predat dimineață! îl întâmpină șoferul.

- Fericitul! îi zise.

Adevărul era că și el se simțea la fel.

Ajuns în fața vilei, bărbatul mai făcu, înainte de a intra, câțiva pași pe trotuarul din față. Când se opri, se întoarse, ridică privirea spre locul în care fusese curcubeul învrăjbitor și exclamă:

- Doamne, cine este adevăratul Ion Ionescu, cel ce umbla în armură, cu coif terminat în vulturaș și cu spadă, sau cel ce și-a aruncat definitiv și irevocabil arcul?

Îl auzise, de dincolo de gard, Sefora, așa că auzi:

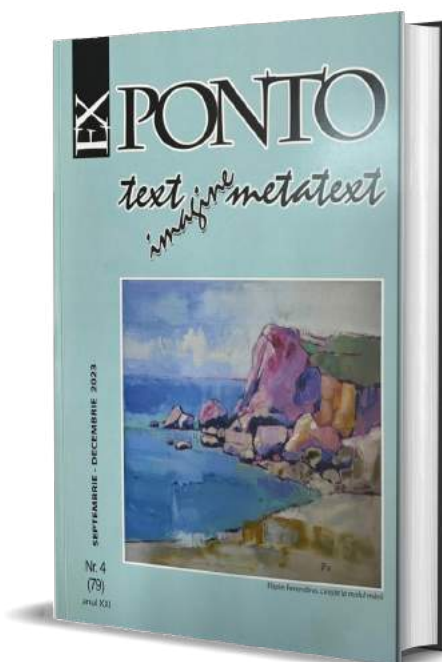
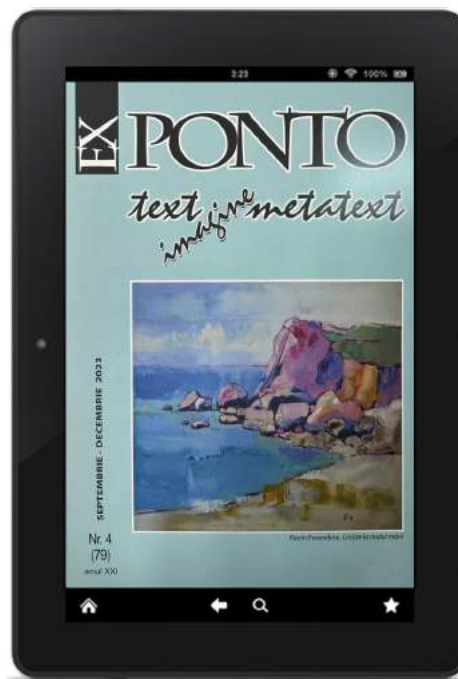
- Ioane, lasă băiguielile, intră, că tocmai am făcut merdenele!

Toate ca toate, dar când auzea el de merdenele, nimic altceva nu-l mai interesa. Grăbi pasul, deschise poarta și, odată cu scârțâitul ei, i se păru că aude din înalturi:

- Cel cu merdenelele, acesta ești tu cel adevărat, Ioane!

I se păruse, sau chiar i se spusese ceva de sus, de foarte sus, de unde el însuși fusese o clipă.

ART CITY reading

Pricesne profane

George DAVID

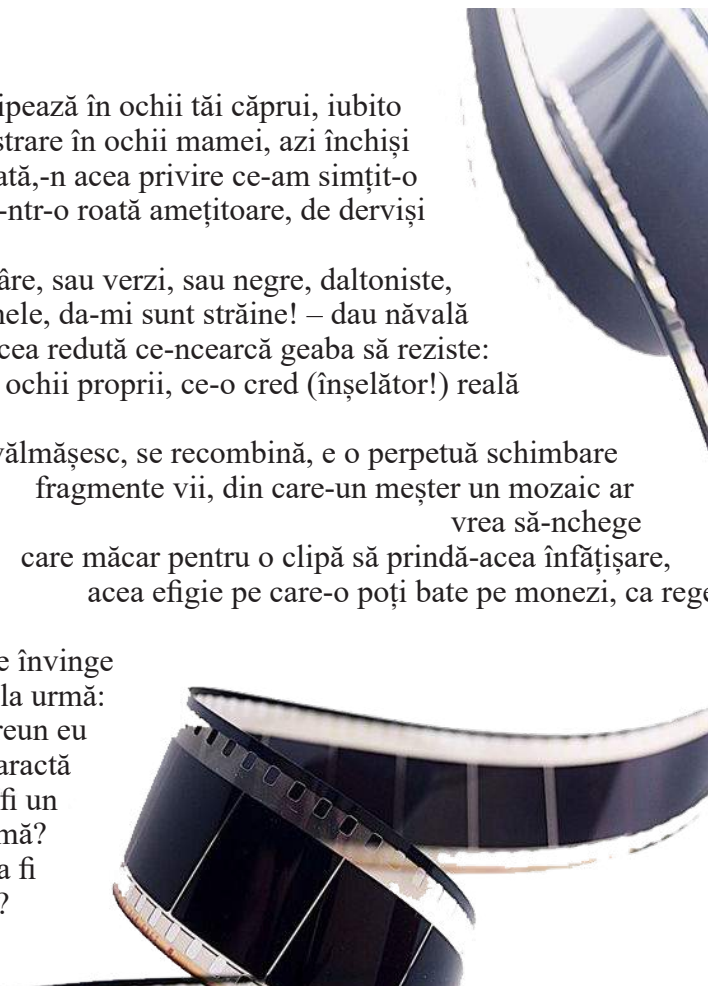
Fotografie mișcată

un eu căprui se-nfripează în ochii tăi căprui, iubito
alt eu, albastru, stă-n păstrare în ochii mamei, azi închiși
și tot un fel de eu sunt, iată,-n acea privire ce-am simțit-o
rotind mioapă ca-ntr-o roată amețitoare, de derviși

hipermetroape sau ceacăre, sau verzi, sau negre, daltoniste,
mulțimi de euri – ale mele, da-mi sunt străine! – dau năvală
asediind acea reductă ce-ncearcă geaba să reziste:
reflexia-mi în ochii proprii, ce-o cred (înșelător!) reală

se-nvălmășesc, se recombina, e o perpetuă schimbare
fragmente vii, din care-un meșter un mozaic ar
vrea să-nchege
care măcar pentru o clipă să prindă-acea înfățișare,
acea efigie pe care-o poți bate pe monezi, ca rege

e greu de spus (chiar imposibil) cine învinge
pân-la urmă:
eu cel din ochii mei sau poate vreun eu
strabist, cu cataractă
ori poate nu câștigă nimeni? voi fi un
anonim din turmă?
o poză palidă și ștearsă, departe de a fi
exactă?

Siamez

străinul care vine cu pași ca de pisică
(unul prudent înainte și-altul pe loc adică)
scrutând în stânga-dreapta așa cum fac
spionii
trimiși în misiune-n fictive patagonii

și cântărind prejurul cu maximă-ndoială
tot prepunând că tatăl îl fură și-l înșală
și pipăind realul cu ochii precum melcii
și desfăcând în patru tasmalele suvelcii

amușinând întruna și pipăind întruna
cătând să-mpace crinul cu neagră mătrăguna
și să le altoiască, să le combine seva
precum îmbini blestemul cu chiar papală
breva

încrezător în nimeni, apropiat de nimeni
ferindu-se năzarnic de ceilalți
ipochimeni
străinul cu privirea de revolver armat
sunt eu: mi-s frate geamăn, deși cu
semn schimbat

Metasenzorial

știi, nu pot să te pipăi și-apoi să urlu: „este!”
știi din liceu de asta, din psalmii lui arghezi,
nici n-am să văd cu ochii-mi lumina ta, mult
peste
învoalta strălucire a soarelui amiezii

urechea-mi să te-audă, de parc-ai fi vreun tunet?
ori să-ți simt gustul dulce, amar, sărat sau acru?
mireasma-ți transcendentă s-o aflu să mă-
ncumet?
nu! de te caut astfel, e doar un simulacru!

și-atunci cum să te dibui? cum să te simt
de-a-ntregul?
cum pot să mi te-apropii? cu ochi de melc ai
minții?
cu inima-mi calică? cum pot să curăț jegul
mâlos al îndoielii, smintelii, necredinții?

de-un alt simț am nevoie, ceva ieșit din fire,
un simț mult mai puternic, mai pur, o
chintesență,
ceva ce nu știu dacă-aș putea a
dobândire, dar limpezi-m-ar sigur:
prezență sau absență?

Greierii lui Arghezi

Anca BOLDEA

Ecou plesnind pe străzile din București.
La Piața Sudului, pe-o stradă Mărțișor,
își umflă gâturi, greierii de seară.
Fotografie prin fereastra casei
Zdreanță încropesc, zâmbind naiv,
sub cer senin, de vară.

- Să te întorci la mine, Doamne,
să cureți dealurile sterpe
și sa întinzi covor de floare!

Mama

Te-am privit dincolo de cuvântul mamă
și m-am înfășurat în penele tale largi.
Îngerește mi-am prins sub formă de cireașă,
penele tale, la urechea stângă, la urechea
dreaptă.

Am îndrăznit să mă gândesc la zbor
când alții erau îndemnați să moară.

Și asta pentru că, mamă!...
aveam penele tale largi,
sub formă de cireașă,
la urechea stângă,
la urechea dreaptă...
și nu-i auzeam!

Atemporali

Inspir. Expir.
Inspir respirația ta alintată.
Tic! Tac!
Expir timp comprimat.
Orizontul nu se mai înroșește la înserat!
Eu sunt TIC! Tu ești TAC!
Suntem corp în corp răsturnat.
Timpul doar așa să existe!
Tac.

În derivă

- Încotro?, m-a întrebat copilul
și apoi mi-a întins o mână
peste planete, în felul său intergalactic.
- Zâmbesc...
în privirea lui a înflorit
coada unei comete.

Viețile noastre

E-o căutare viața. O mirare.
Un vis de-o zi. O amintire poate!
Sărim, rostogolim, ne dăm de-a dura,
Sisifi pe-o lingură concavă-n univers.
Sub soare, toți ne-mpleticim aiurea!
Clădim în blocuri fericirea noastră,
departe de pământul plin de rod.
Ne-ngrămădim și gândul între ziduri,
ne micșorăm mereu pe dinăuntru.
Trăim ca într-o piele strâmtă, de piton.

Și uneori, când ne-mboldește soarta,
ne mai ivim din când în când,
cu ochii vii, ce strălucesc prin moarte,
pășind sfioși, pe lângă Dumnezeu.
Și uite-așa...ne tot petrecem viața,
o clipă parcă, doar un gând!

Călătorie spre interior

Alunecăm înăuntru. Prin fiecare nerv.
Tot mai înăuntru. Ce bine ar fi să nu mai
alergăm spre niciunde!
Să ne așezăm cuminiți, în iarba cea deasă,
cu capul în palme, întorși către nori,
trecători prin viață ce aud lumina izbin-
du-se în geamuri.

Izgoniți din rai

Suntem captivi în lumea lui Niciunde,
amestecați în bolul cerului albastru,
în curând, apă de om va curge-n visare.
Se scurge culoarea din oameni, pe stradă.

Ecarisajul poetilor

Gheorghe BACALBAȘA

Urlă poetul
Ca lupul la lună
Sub geamul recititorilor
Întrebă bărbatul nevasta
Ce mai vrea și jigodia asta
Ce zice, ce zice
Păi joacă arșice
Un fel de barbut
Cu vocale, consoane
Poetii sunt faraoane
Ce prostesc din cuvinte
Gospodarul cuminte
Și spune bărbatul cu ură.
Nu ne trebuie nouă poeți
În băătăură
Și fie adunați pe străzi
Și duși
Șa cultură
Și spune nevasta
Mai lasă-l să urle
E atât de sensibil săracul
Răspunde bărbatul

Sensibil pe dracu
Dar ce creatură bizară
Bine, hai, pentru ultima oară.

Coloana infinitului

Se repetă istoria
Iarăși și iarăși
Lumânările storc
Lacrimi de seu
Ne-a fost greu dragi tovarăși
Greu ne e domnilor, greu
c-au fost străini, c-au fost români
trădat-am mereu pe stăpâni
prețul trădării
să păstrăm trupul țării
sunt lucruri cumplite
sunt lucruri ce dor
în oborul de vite
înaltă numitul Brâncuși
colana din cozi de topor.

Hibernală

Și plouă și plouă
Și ploua zălud
Cad stropii de ploaie
Din Nord și din Sud
Și frunze uscate
Se înfoaie zălud
Și plouă și plouă
Din Nord și din Sud
Îmi plouă în suflet
Mi-e sufletul ud
Doar ochii-s uscați
Fântâni fără ciutur
Nici urmă de lacrimi
Oricât dau să-i scutur
Și-și sting și lumina
Încep să și-o stingă
Îmi ninge în suflet
Începe să ningă.

Cursa de șoareci

Șoarecele meu francez
Are boticul umed
Și mustățile scurte
Ca orice francez
Poartă șolduri și burți
Pe el exersează
Poezia și alte păcate
Vrăjitorii învățate
Din cărțile altora
Dar refuză să chițăie
Și dau semințe de cânepă
Și grohăie ca purcelul
Și se colorează în roz-bombon
Îi pun cerneală în apă
Ciripești ca pițigoii
Și se colorează în bleu-marin
Dar refuză să chițăie
Am făcut tot ce fac
Vrăjitorii de șoareci
Am dansat împrejurii
În cămeșe și cioareci.
I-am cântat lieduri
Și coruri patriotice
I-am spus anecdote
Cu tente erotice
Și refuză să chițăie
Șoarecele meu românesc
E un șoarece carnivor
Se hrănește cu carne și oase
Cu el mi-a fost dat ca să mor
Și chițăie, chițăie întruna
N-are maniere, e mare cioban
Mă tot rog de el
Nu fii lacom, mai lasă-mi un an
Și el chițăie, chițăie, chițăie.

Ghid pentru o traversare

Vasile SAVIN

Urmare a unei întâmplări ce s-a dovedit providențială, George Bălan ne împărtășește rezultatul unei „întâlniri răscolitoare” cu o carte; o carte „viețuind” lângă o sobă și al cărei „rol” era să „inițieze” aprinderea focului. Acea întâmplare avea să o salveze de la distrugerea fizică și la „aprinderea” unui spirit care tocmai se afla în acel „*mezzo del cammin di nostra vita*” pornit în căutarea propriei identități. Astfel, „Singuraticul de la Sinaia” l-a întâlnit pe „Singuraticul de la Paris”, iar „le coup de foudre” s-a produs de la sine. Au urmat cercetări asidue și o corespondență, a căror finalitate este acest îndrumar de viață.

Rezultatul nu s-a materializat imediat, întrucât Cioran nu mai era publicat de peste un sfert de secol în România, fiind nevoie de căutări și stăruință care au dus la o determinare și mai aplicată. Într-un sfârșit, George Bălan ne propune o cale, ivită

dintr-o „necesitate intimă”¹, și împărtășită cititorului pentru a-l ajuta să traverseze, mai ușor, lumea atât de sumbră, de încrâncenată și stranie a lui Emil Cioran.

Intrând în viață cu partea de „cer” care ne individualizează, avem nevoie și de niște repere care să ne lumineze / limpezească drumul în descoperirea unui sens al vieții pe care, vrem nu vrem, suntem obligați – ca urmare a întâlnirii dintre „două salive” – să o parcurgem întru aflarea unei posibile identități personale. Drumul, însă, nu este nici ușor și nici pe deplin ziditor fără o participare intensă și iscoditoare, fără efortul continuu de a pătrunde înțelesul / subînțelesul semnelor ce ni se arată și al căror mister trebuie cercetat, de fiecare în manieră proprie, fără odihnă; căci realitatea nu este

---

1 George Bălan, *În dialog cu Emil Cioran*, București, Ed. Cartea Românească, 1996, p. 9

cătuși de puțin banală – ei nelipsindu-i nici profunzimea pe care o întrezărim și nici nu este goală de conținut fiind plină de o sumedenie de indicii a căror descifrare cere dăruință și putere de muncă sau... renunțare.

Și cum am putea-o face fără un eventual îndrumător, un spirit deschis către diverse spații spirituale precum muzică, filosofie, religie?

George Bălan are această deschidere. Ne ia, binevoitor, de mână și ne pune în fața întrebărilor pe care, în fond, chiar noi le formulăm; iar pentru a ne da atât încredere cât și îndoială se folosește de un spirit bătuit de sumedenia de întrebări fără vreun răspuns, ori sibilnice: *Emil Cioran*. Însă, parafrazându-l pe George Bălan, „cititul poate produce doar euforii, nu și înțelegerea”; cea din urmă venind doar după o aplecare stăruitoare asupra cuvintelor, sensului frazelor care invită la un act voit și conștient, dornic întru desăvârșire, altfel va rămâne doar o lectură fără ecou spiritual – ratată și / sau inutilă. Înțelegerea, dacă se realizează, ne salvează de mediocritatea locului comun, de zbaterea în vârtejul aiuritor al mulțimii preocupate mai mult de prezent decât de viitorul incert și, într-un fel, dăunător desăvârșirii. Vom avea parte de toată zbaterea unui fluture prins în capcana luminii unei flăcări. Dar să fie, oare, doar un zbucium zadarnic?

Și totuși, cât timp ne trebuie ca să pătrundem în adâncul căutării unui răspuns? Aș spune, cinic: o viață, după care...

Este nevoie de oameni precum Cioran cu noianul său de întrebări care dau naștere altora, și Bălan pentru a putea „arde etapele” unei înțelegeri cât de cât ziditoare pentru un suflet aspirând la desăvârșire. Căci, așa cum se întreabă, undeva, Constantin

Noica: „Suntem același care am intrat în viață în momentul în care... plecăm?”, ne vom întreba și noi pe tot parcursul trecerii pe acest pământ și vom „pleca”, poate, la fel de neștiutori. Și atunci?... Vom avea bucuria de a rămâne undeva în acel infinit despre care nu știm mai nimic, încercând să-l dibuim și să-l îmbogățim cu acumulările noastre spirituale. Pentru că, în final, Cioran este un ziditor – fie și de necredință! – prin mărturisirea angoaselor și anatemelor sale.

„Nihil sine Deo”, adică fără acel Infinit limitat așa cum îl percepe fiecare în drumul său întru cunoaștere, fiindcă, oricât am încerca, nu vom avea *cunoașterea*, ci doar frânturi din *infinitul* ei, accesibile doar celor care nu dau înapoi în fața rigorilor și a efortului continuu de „îndumnezeire”.

Suntem sau nu primiți în „brațele”... Infinitului. Și cum?

Important este să cercetăm, sprijinindu-ne de un călăuzitor – de data aceasta George Bălan. Iar cartea sa fiind un „*Ghid pentru o traversare*” constituie și un îndemn la o căutare neostoită care ne duce și spre noi înșine, spre infinitul lăuntric și la iubirea de Cioran care s-a aflat mereu într-o însingurare și dăruire continue, fiindcă, așa cum spunea Noica, avem „cioburi de cer”² în noi. Cioran le-a căutat o viață întreagă, iar acum, aici, George Bălan nu este doar mesagerul cioranian, ci și al sinelui fiindcă nu se putea altfel. Și totul sub lupta scrutătoare a lucidității, aceasta fiind cel mai necruțător judecător. Ne aflăm mereu într-o luntre a lui Caron în trecerea spre tărâmul de „Dincolo” sperat / nesperat, poate chiar iluzoriu.

---

2 Constantin Noica, *Jurnal de idei*, București, Humanitas, ed. a doua, 2007, p. 150

Aș adăuga la „sfârșire, săvârșire” (Noica), acea **DESăvârșire** la care aspirăm intim întrucât ne aflăm, încă de la „căderea în timp” „pe culmile disperării”, trecând prin „cartea amăgirilor” și „ispita de a exista”, „sfârtecați” de „neajunsul de a *ne* fi născut” și ajungând la „amurgul gândurilor” prin „silogisme amărăciunii” cu „lacrimi și sfinți”. Aceasta este calea regală a mersului spre... INFINIT. Acel Deo fără de care nu am fi decât praf și pulbere din „cioburi” de stele – existență neîntocmită și nespirtualizată.

„**Ghidul**” de călătorie prin lumea sumbră a lui Emil Cioran este, așadar, o invitație la autocunoaștere. Rămâne doar să-l urmăm pe George Bălan în strădania sa de a ne oferi propria-i înțelegere ziditoare spre a o edifica pe a noastră. Altfel, necăutarea, necercetarea – într-un cuvânt **NE**mişcarea – înseamnă negarea vieții și disoluția ei.

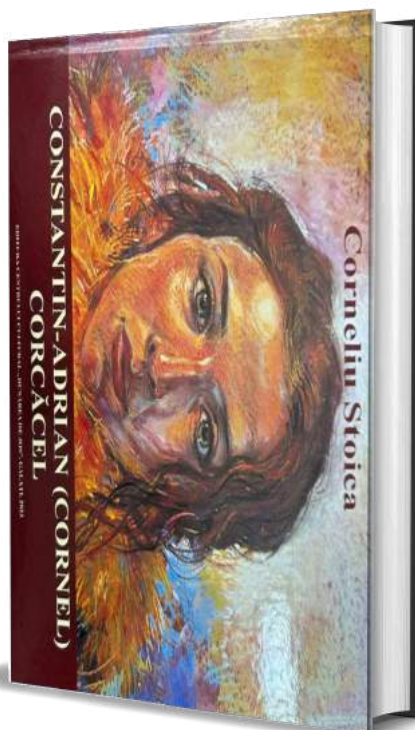
Ne naștem spre a CĂUTA. Adică **evoluție!**

Temere. Într-un e-mail trimis editorului său (H.P.), în februarie 2020, George Bălan spune: „*Avea o cultură mistică imensă dar, cu toate eforturile pe care le-a făcut și spre marea tristețe a tatălui său, care era preot, nu putea crede în Dumnezeu*”.

Un paradox. Nimic mai surprinzător și mai răscolitor totodată ca această mărturisire făcută de Cioran: „*Mă, să n-o spui nimănui, dar îmi place viața!*”³

Oare să fi jucat el un „rol” în „teatrul” vieții? A fost un „actor” cu propensiune către NU?

ART reading CITY

Inspirații de proveniență incertă

Daria ALEXANDRU

Prefabricați în pânțele durerii

Dacă am fi împărțit un același uter
Te-aș fi trezit prin lichidul amniotic
Să te înfățișezi în familiarul
Geneticii mele
Te-aș fi amintit cețos
Grețos de blând,
Canibalistic de incapabil
Să trăiești fără să respiri
Să respiri fără să gândești.

Dacă am fi împărțit același uter.
Te-aș fi putut urmări crescând
Precum o rozătoare șerpuită
Cu
Capul-mentă
& mintea rătăcită
Mărginit periferic de umanitate,
Limitând șirurile de simboluri, Nedefinit.
Divizezi tot ce avem la 0,
Mușcătorie de puncte de

Dezordine
De speța întâi.
Dacă am fi împărțit acel uter
Pe care nu l-am împărțit
Ți-aș fi transversalizat
Din florile răului
Să înțelegi
Cum ar fi fost
De-ar fi
A fi
Sfert de deșertăciune,
Bucată ființă dezarticulată
Învelită în carbon expandat
Care țipă.

S-a supărat doamna de la farmacie că tot cer leucoplast

Niciodată nu sunt pregătită pentru nimic
Trag de mine până simt pulsul în creier
Și tot nu simt că sunt pregătită
Poate e precum efectul placebo
Trebuie să te prefaci până reușești
Dezlipesc un leucoplast și îmi iau avânt
O fracțiune de secundă,
Un frame înghețat în timp, trecut la viteza
micro
Nu pot immortaliza ce e important pentru
mine
Mă compătimizești pentru că duc lipsă de
empatie reală
și eu dezlipesc alt leucoplast
Ca să nu mă sparg în fluide efervescente
Să nu mă clăbucesc în molecule de neon
Să nu.
Sunt un tablou vrut a fi portret, dar fac
parte din imaginea de fundal în care
reverberază doar mișcarea pensulei tale.
Nu îmi mai aparțin, pentru că m-ai
obiectificat, furat, manipulat să cred că
posesiunea e un dat pe care trebuie să îl

accept.

Să rup o fundă de pe acest dar
Precum un alt leucoplast.
S-a oprit sângerarea răni
și nici nu mai folosesc leucoplast
Folosesc abțibilduri cu fețe zâmbărețe, flori
și citate clișeice pentru un trai armonios
Le pun pe față și le ard pe dos.

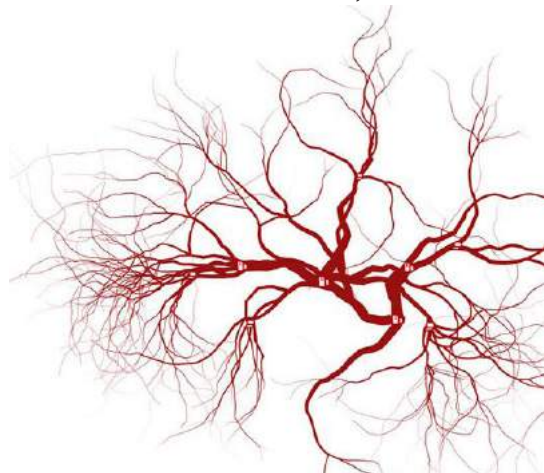
Trambulinele sunt pentru cei peste 110 cm și nu pentru cei cu inima frântă

Gălăgia de fundal a imaginii feței tale
blurate
într-o amintire cu miros de condens,
încacios și dulceag
O briză strivită artificial de pereții
despărțitori ai neuronilor ce aleg să facă
sinapsă.
Zvâcnește undeva un capilar și conduce
tensiunea spre zona tâmpiei mele
Ne-am împreunat efemeritatea precum
două picături de sânge
Crezând naiv că acidul dezoxiribonucleic se
contopește sub clar de lună
Un gând perfid, pervers
Ca stransoarea mâinii tale ce îmi pișcă
încheietura aproape să o rupă
E precum o plasă de siguranță pusă prost.
Constat subit că noi am împărțit o aceeași
trambulină de când eram copii
Și am devenit adulți sărind haotic.
Mișcarea dezordonată a atomilor
microuniversului apăsător.
Am făcut un salt sălbatic într-o piscină cu
bureți
m-am înecat-abrupt, aritmic- între cei 4
pereți

Ți-ai închis valva și nu mi-a mers să-ți ies
din atriu
Discret m-am julit la genunchi și mi-am
cerut scuze ție
Ca tot eu să te iert.

Etaje unde se aud voci, se recomandă coborârea cu liftul

Alunec și mă scutur într-un void care nu
mă returnează
Carnea de pe os nu îmi aparține
Pielea acoperă un țuiut a ceva ce scrâșnește
O iluzie a posesiunii de sine.
Câteva gânduri ale interiorului
Atunci când cochetez cu condiția omului de
geniu
Răspândit, multiplicat, distorsionat în acest
tărâm.
Pe la nu știu care etaje, asfixiată de propriile
nerostiri,
Un ecou instringent
Ca un papă-tot al celor mai întunecate găuri
negre,
Se cațără, se agață,
Contrastează -Saturează-Suturează
porțiunile creierului
Și mă eliberează.

Cuțit VikingEdge cu lama forțată și mâner ergonomic

Îți simțeam mâinile peste tot, artropodă
insalubră
De parcă mă ștrangulai de gleznele minții.
Nu te las să mă sufoci, mă înec de bunăvoie
Și nesilită de nimeni aleg
Să îmi țin respirația și să mă topesc din
lipsă de suflu
Și aritmie de gusturi.
Aleg să penetrez intrarea ta în capilarele
mele arteriale
De ce ești cuțitar de oameni și îndeși pietre
pe esofag în jos?
Dorești să mă scufund mai bine?
Și totuși,
Îmi desfăceai valvele precum o ușă cu
balama
Accesibil și benign de vătămător.
Dă-i, rupe-ți coasta
Poziționează-o geopolitic în corpul meu și
impune-mi ale tale
Ideologii
împănate-împăunate.
Așteptai interferențele
Din indicele de refracție al aerului
Care-mi pleca din plămâni,
Așa mi te amintesc.
Descolătăcindu-mi venele-încurcate
Că mi se apleca.
Încă mi se apleacă
De această practică nebună
Să fiu donator universal de hematii
emoționale
Fără să am în sistem anticorpi
Și ca o supradoză de anticoagulante expirate
ce ești
Să vii să îmi hemoragiezi întreaga existență.

DICȚIONAR

Artiști plastici gălățeni (198)

Corneliu STOICA

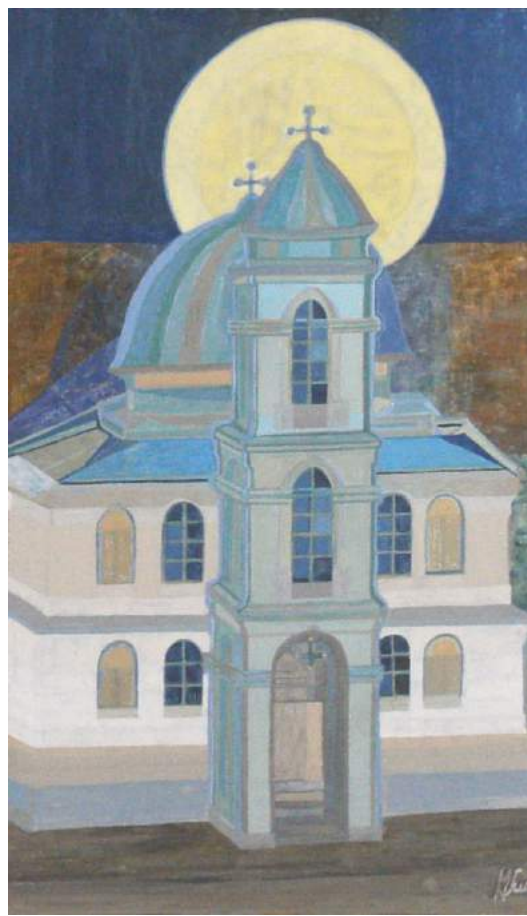
POPESCU-SUCIU, Mariana – pictor (n. 19 ianuarie 1944, comuna Independența, județul Galați – m. 26 iulie 2016, Tulcea). A absolvit Facultatea de Arte Plastice din București (1965), unde a avut profesori pe Ion Cârdei și Maria Popa. După terminarea studiilor, la îndemnul pictorului Ion Țărălungă, s-a stabilit în orașul Tulcea și a funcționat ca profesoară până în 2000, când s-a pensionat, la Liceul „Spiru Haret”. A fost membră a U.A.P.R. din 1995. Expoziții personale: Tulcea, Galeriile de Artă (1977, 1980, 1983). Din 1966 a participat la expozițiile colective ale artiștilor plastici tulceni organizate pe plan local și la București (1978, 1986, 1996, 2003), Ismail, Ucraina (1978, 1986) și Aalborg, Danemarca (1979), la manifestările interjudețene de profil de la Constanța (1966), Brăila, Galați, Ialomița

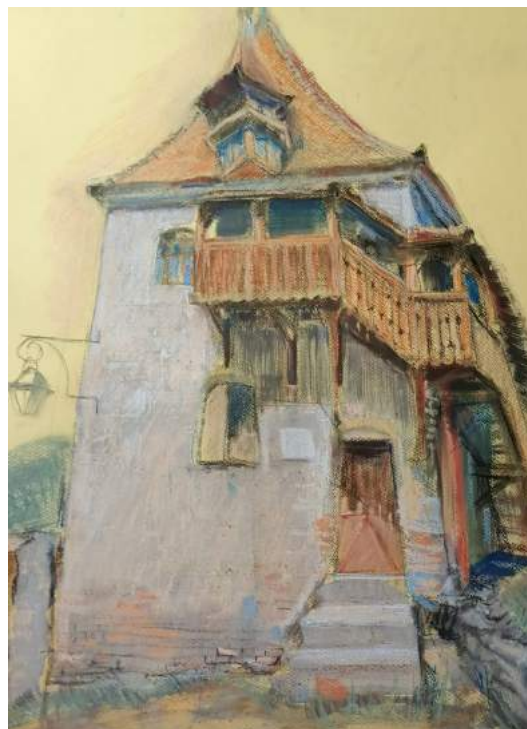

(1972, 1979, 1980, 1981, 1982). A expus, de asemenea, în cadrul unor expoziții de grup din Ulm, Germania (2004); „Dobrogea, artiști plastici contemporani”, Tulcea și Constanța (2003); „Patrimoniu”, Tulcea (2006, 2007, 2008); „Interferențe Dobrogene”, Sala „Constantin Brâncuși”, Palatul Parlamentului, București (2011); „Incursiuni în peisajul dobrogean”, Muzeul de Artă Constanța (2013). A participat, în același timp, la Bienalele de pictură și sculptură de la București (1978, 1980), la expozițiile profesorilor de desen organizate de Casa Corpului Didactic Tulcea (1983, 1995). Participări la Tabere de creație: Calica-Iazurile, Tulcea (nouă ediții, 1989-1999). A colaborat cu lucrări de educație estetică la publicațiile „Convorbiri didactice” (Inspectoratul Școlar Județean Tulcea) și „Steaua Dobrogei” (Casa Corpului Didactic Tulcea). Are lucrări în colecții de stat și particulare din România, Republica Moldova, Germania, Japonia, Olanda, Norvegia.

Pictoriță sensibilă, manifestând un interes deosebit pentru culoare, Mariana Popescu-Suciu a cultivat cu consecvență de-a lungul anilor peisajul, natura statică, portretul, compoziția, florile. Creația sa a evoluat de la o abordare realistă a motivelor picturale, cu geometrizări ce aminteau de sintaxa cubistă, până la o reprezentare constructivist-decorativă, cu ingenioase subtilități de pastă. Trăind și activând în Tulcea, a fost atrasă deopotrivă de frumusețea meleagurilor dobrogene, de poezia și misterul Deltei Dunării și a mediului acvatic în general, a imortalizat aspecte urbane ale orașului vechi, ale noilor construcții și ale peisajului industrial, a surprins atmosfera portuară, munca navalistilor și pescarilor. A reținut, de asemenea, imagini semnificative din Babadag, din Sulina și alte localități din județul Tulcea, pe care le-a însuflețit mai de

Popescu - Suciu Mariana - Biserica Armenească Tulcea

Popescu S. Mariana - Turnul Cizmarilor Sighișoara

fiecare dată cu prezența omului. Datele realului, de la care pornește întotdeauna, sunt integrate într-un discurs plastic expresiv, sintetic, esențializat, care încântă ochiul prin imagistică, armonie cromatică și știința compoziției. Treptat, formele așternute pe pânză sau carton nu mai evocă un loc anume, motivele inițiale își pierd identitatea, nu mai sunt recognoscibile. Ceea ce rămâne este doar atmosfera poetică, un lirism cald și vibrant, un joc bine controlat al petelor de culoare, în ciuda geometrismelor la care pictorița apelează adesea. Tablourile ei, pictate în registre verticale și orizontale, cu etajări, intersecții și suprapuneri de linii și planuri, cu motive ce aparțin mediului acvatic și vegetal, cu ritmări de forme care sugerează elemente de arhitectură sau rămân pur și simplu abstracte, se constituie în compoziții decorative, putând fi transpuse pe vitralii și chiar imprimare pe textile și alte materiale. Artista nu renunță la construcția geometrizarant-decorativă nici atunci când abordează motivul floral, configurează edificii istorice, așa cum se întâmplă în tabloul „Biserica Armenească”, sau reprezintă ambarcațiuni pe Dunăre. Există în pictura Marianeii Popescu-Suciu o sete de ordine și rigoare în compunerea imaginilor care nu deranjează cu nimic poezia suavă a ansamblurilor, conotațiile simbolice și metaforice ale semnelor plastice. Câteodată ludicul inundă și el suprafața spațiului plastic. Materia picturală este așezată cu minuție, cu transparențe și fluidități cromatice, adesea chiar cu aplicația miniaturistilor. Culorile își păstrează prospețimea și puritatea, devin muzicale, sunt așternute când într-o gamă potolită, surdinizată, când cu intensități strălucitoare.

Popescu - Suciu Mariana - Peisaj Estival I

În portretistică, pictorița compune cu aceeași acribie. Personajele ei, copii, adolescenți sau adulți, sunt figuri liniștite, exprimă curățenie sufletească. Uneori, chipurile lor sunt melancolice, dobândesc gravitate sau trădează cufundări în gânduri și amintiri de demult. Alteori, expresia copiilor păstrează o naivitate specifică vârstei, ei privesc cu uimire la ceea ce se întâmplă în jurul lor. Artista manifestă predilecție pentru ființele frumoase, culoarea este subordonată unui desen cu linii ferme de contur.

În integralitatea ei, pictura Marianeii Popescu-Suciu este rodul unei interesante și pasionante experiențe personale, originale, care reflectă universul interior bogat, bine arhitecturat cultural al pictoriței, artistă pe care a interesat-o întotdeauna, așa cum însăși mărturisește, „tratarea plastică a subiectului sau temeii înfățișate, modalitățile de comunicare cu cel ce va privi lucrările”.

Bibl.: Virginia Dima, Aurel Munteanu, *Liceul „Spiru C. Haret” Tulcea (1883-1983)*, Editura Sport-Turism, București, 1983; Florica Cruceru, *Artiști dobrogeni*, Editura Muntenia, Constanța, 2005; Florica Cruceru, *Artele la malul mării*, Editura Muntenia, Constanța, 2006; Adrian Pal, *Nuanțe cromatice în forumul cetății*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2008; Valentin Ciucă, *Dicționarul ilustrat al artelor frumoase din Moldova 1800-2010*, Editura Art XXI, Iași, 2011; Corneliu Stoica, *Arta gălățeană feminină*, Editura Centrului Cultural „Dunărea de Jos”, Galați, 2018.

MORPHOCHROMA

Lavinia Antonia Coșovliu: „Secvențe”

Corneliu STOICA

Aflată la a doua expoziție personală, după cea intitulată „Din lumea mea”, deschisă în 2021 la Facultatea de Medicină a UMF „Gr. T. Popa”, Lavinia Antonia Coșovliu expune pe simezele Galeriilor de Artă „Nicolae Mantu” un număr de 50 de lucrări de pictură și desen reunite sub genericul „Secvențe”. Ele reprezintă peisaje, naturi statice, nuduri, portrete și flori realizate în majoritate în ultimii trei ani. Este o manifestare expozițională bogată și diversă tematic, fapt care subliniază preocuparea artistei pentru a-și crea un registru complex al lucrărilor sale, care să acopere genurile spre care se simte atrasă și care să pună în valoare soluțiile plastice adoptate pentru realizarea acestora.

Peisajele prezentate sunt în primul rând din Galați, orașul în care trăiește și creează („Apus pe strada Domnească”, „Dunărea mea”, „Peisaj dunărean”,

„Dimineață pe Dunăre”), din Transilvania („Turnul cizmarilor din Sighișoara”, „Cetatea Feldioarei”, „Poartă la Sighișoara”, din Bulgaria” („Cap Caliacra, I, II, III, IV”, „Balcic”) sau din Insula Corfu - Grecia („Marină la Corfu I, II”). Sunt peisaje prin care admirăm frumusețea și pitorescul locurilor surprinse de artistă pe pânză, placaj și carton sau descoperim arhitectura vechilor cetăți medievale, uimindu-ne în fața patinei pe care a lăsat-o timpul pe zidurile acestora. Cromatica folosită, în funcție de subiectul fiecărui tablou, este când mai luminoasă și strălucitoare, când sobră și discretă, pictorița utilizând din abundență și grafisme, etalându-și în acest fel calitățile de bună desenatoare. Există în peisajele Laviniei Coșovliu o poezie care îndeamnă la meditație, la cunoașterea pe viu a plaiurilor natale și ale altor popoare, a istoriei mult milenare a poporului român.

Naturile statice, multe și ele la număr (cu gutui, cu dovleci, cu scrumbii, cu șalăi, cu cegi, cu râșniță de cafea, cu flori), se disting prin claritatea formelor și volumelor, echilibru compozițional, ca și prin grija manifestată de pictorița pentru redarea materialității obiectelor.

Dintre lucrările de desen, rețin atenția în primul rând portretele care îi reprezintă pe Regele Mihai și Regina Ana, pe academicianul Ștefan Bălan, pe tatăl artistei, cunoscutul dr. ing. Octavian Coșovliu, plecat la Domnul la 87 de ani, pe arhimandritul Teofil Pande, starețul Mănăstirii „Sfinții

Arhangheli” din Galați, sau pe unele persoane din apropierea artistei și a familiei acesteia. Linia desenului este precisă, chipurile personajelor sunt ferm conturate, au viață, iar trăirile lor lăuntrice transpar în expresia facială și a privirii, în atitudinea în care sunt immortalizate. Interesante pentru valoarea lor documentară, nu numai artistică, sunt și desenele care înfățișează imagini cu clădiri vechi din strada Nicolae Bălcescu din Galați, din preajma fostului magazin „Dunărea”, unele dintre ele fiind astăzi dispărute.

Cea de-a doua expoziție personală a Laviniei Antonia Coșovliu confirmă talentul acesteia, pasiunea cu care lucrează și strădaniile ei de a ține pasul cu evoluția artei contemporane românești prin găsirea celor mai adecvate soluții pentru transpunerea prin intermediul liniilor și culorilor a gândurilor, ideilor, sentimentelor și trăirilor sufletești.

Lavinia Antonia Coșovliu a absolvit Liceul de Muzică și Arte Plastice Galați (1977), Facultatea de T. C. P. A. T. P. (Tehnologia și Chimia Produselor Alimentare și Tehnica Piscicolă), Secția subingineri constructori (1988) și Universitatea „Dunărea de Jos” Galați, Facultatea de Arte, secția Pictură de șevalet (2021). Este membră a Filialei Galați a U. A. P. R. (2022). Din 2021 participă la Saloanele Filialei Locale și la expozițiile acesteia organizate în țară. A participat la peste 20 de expoziții cu caracter național de

Lavinia A. Coșovliu - Cetatea Feldioara II

la Botoșani, Iași, Curtea de Argeș, Brăila, Galați, Cluj-Napoca, Slobozia și la tot atâtea cu caracter internațional, deschise la Satu Mare, Arad, Iași, Buzău, Tg. Jiu, Timișoara, București, Chișinău, Balcic (Bulgaria). De asemenea, a participat la Tabăra Internațională de Creație Vizuală și documentare „Empatii fără graniță”, Casa Octavian, Sucevița (2021); Tabăra de Creație „Maraton Art”, organizată de U. A. P. R. – Filiala de Artă Plastică Religioasă București și Filiala Design București, comuna Cernica, Casa Flori (2022); Tabăra „Huniazi la Castel”, ediția a II-a (2022). A fost onorată cu mai multe distincții: Premiul III, expoziția-concurs „Valurile Dunării în culori”, Galați (2019); Premiul pentru pictură, „Eminesciana”, ediția a IX-a, Memorialul Eminescu, Ipotești (2019), Premiul pentru Pictură, „Careu de Dame” ediția a VI-a (2021), Premiul pentru grafică, „Identități Ieșene”, ediția a X-a (2021); Premiul pentru tehnică mixtă, Expoziția „Zis și făcut”, ediția I (2022); diplome de excelență la mai multe expoziții. Are lucrări în colecții private din România și S. U. A.

Lavinia A. Coșovliu - Steluța de mare

Lavinia Antonia Coșovliu - Dincolo de valuri

ARHIVĂ FOTO**1. Sărbătoarea Unirii Principatelor Române la Galați****CRONICĂ****3. Mihai Eminescu. Complexul libristic - George Lateș****8. Pecetea tămăduitoare a sacralui - Octavian Mihalcea****15. Lacrimi și bucurii - Ghiță Nazare****32. Ghid pentru o traversare - Vasile Savin****SERIAL****10. Peceți pălătaniene la Dunărea de Jos (I) - Gheorghe Felea****22. Să nu faceți copii pe timpul nopții! - Ion Manea****CREAȚIE LITERARĂ****26. Pricesne profane - George David****28. Greierii lui Arghezi - Anca Boldea****30. Ecarisajul poezilor - Gheorghe Bacalbașa****35. Inspirații de proveniență incertă - Daria Alexandra****ART CITY Reading CITY****21. Scriind pe ape... - Virgil Nistru Țigănuș , Ed. Muzeului de Istorie, 2023****25. Revista Ex Ponto, nr. 4 (79), anul XXI, septembrie - decembrie****34. Album. Constantin-Adrian (Cornel) Corcăcel - Corneliu Stoica,****Ed. Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați, 2023****ARTĂ PLASTICĂ****38. DICȚIONAR. Artiști plastici gălățeni (198) - Corneliu Stoica****42. MORPHOCHROMA. Lavinia Antonia Coșovliu: Secvențe - Corneliu Stoica**

NEW YORK 1985

14 septembrie

„După cinci zile de la sosire, notez doar că sunt atât de obosită, că amân pe mâine multe evenimente pe care totuși le trăiesc.

15 septembrie

Deci... drumul a fost lung, cu două escale, Viena și Shannon (Irlanda). Dar, peste ocean, am scris zece poezii (care nu mi se par rele).

La aeroport, m-a așteptat decanul, prof. Maynard.

Camera e bine plasată, în Village, un fel de Quartier

Latin al New-York-ului, fieful boemiei, al poezilor și al pictorilor, dar a trebuit să cer o grămadă de reparații (uși care nu se închideau, ferestre care nu se deschideau).

(...)

20 ianuarie

Vești proaste de la editură. Ninigra și Aligru li se pare prea sofisticată (!) deși „are imagini frumoase”. Deci, cartea care a avut atâta succes în România e considerată prea „complicată” pentru copiii americani!

5 februarie

Am citit azi la o școală din Hoboken, de două ori, Tigrino and Tigrene - cu un succes triumfal (ca în România). Deci, în ciuda refuzului editurii, mi se confirmă părerea că ar fi un bestseller.”

(...)

~ fragment preluat din volumul III Memoria ca Zestre, paginile 5 - 11 ~

100
1924
2024
nina cassian
cenenar

